

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น
เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

พินิติ ทองสุกใส

สารนิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๑

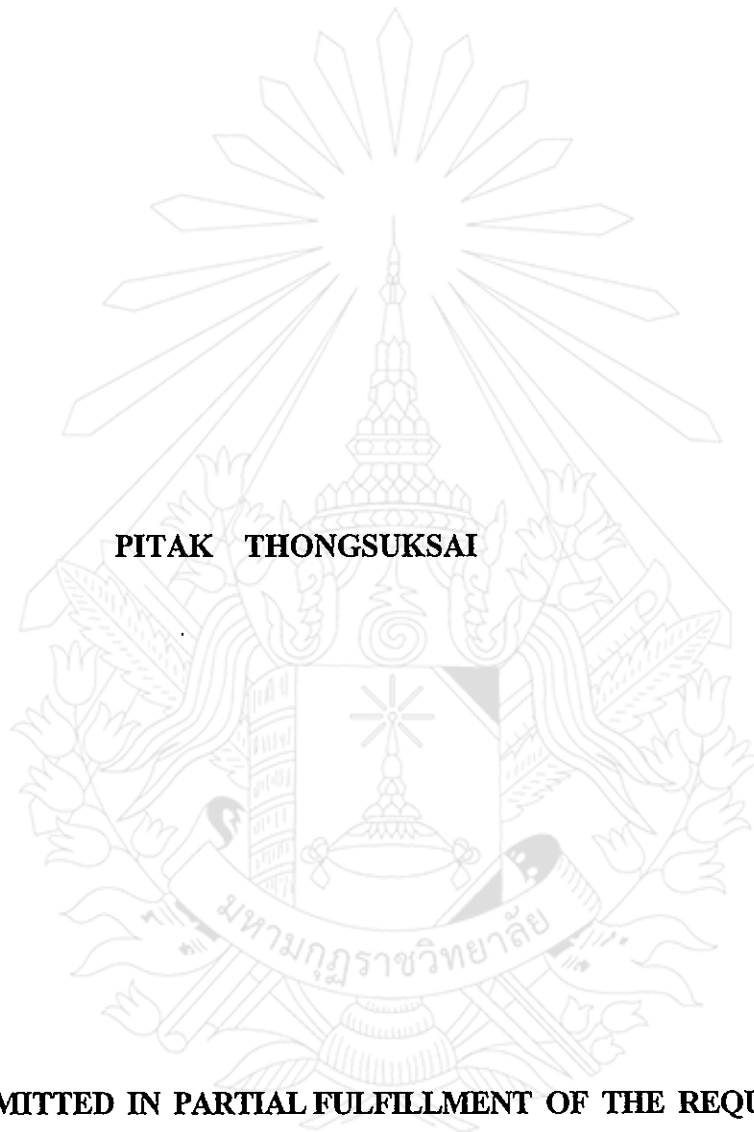
ศึกษาคารมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น
เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๑

B 14931

**THE PARTICIPATION OF THE PEOPLE IN PROJECTS OF LOCAL
DEVELOPMENT OF NAKORNSONGKHLA
MUNICIPALITY ADMINISTRATION**

PITAK THONGSUKSAI

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2551 (2008)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น
เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ชื่อนักศึกษา : นายพิทักษ์ ทองสุกใส

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ประยูร เทพนวล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.เดือน พรหมเมศ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

.....
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์) ประธานกรรมการ

.....
(ผศ.ดร.ประยูร เทพนวล) อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผศ.เดือน พรหมเมศ) อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก) กรรมการ

.....
(ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์) กรรมการ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : The Participation of the people in projects of local development of
Nakornsongkhla Municipality Administration

Student's Name : Mr.Pitak Thongsuksai

Department : Government

Advisor : Asst. Prof. Dr. Prayoon Thepnuan

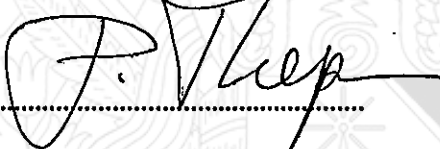
Co - Advisor : Asst. Prof Tuan Prommes

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Master's Degree.

..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

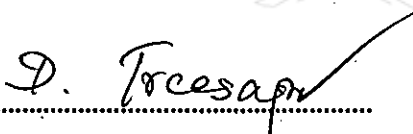
Thematic Committee

..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

..... Advisor
(Asst. Prof. Dr. Prayoon Thepnuan)

..... Co - Advisor
(Asst. Prof Tuan Prommes)

..... Member
(Asst Emeritus.Prof.Dr.Sukit Chaiusik)

..... Member
(Dr. Detchat Treesap)

หัวข้อสารนิพนธ์	: ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ชื่อนักศึกษา	: นายพิทักษ์ ทองสุกใส
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผศ.ดร.ประยูร เทพนวล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผศ. เตือน พรหมเมศ
ปีการศึกษา	: 2550

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และ 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่นในด้านร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติตามโครงการ และร่วมติดตามและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา 32 ชุมชน จำนวน 384 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

ประชาชนส่วนใหญ่ทุกกลุ่มตัวแปร ได้แก่ กลุ่ม เพศหญิงและเพศชาย กลุ่มอายุ 21 - 40 ปี อายุ 41 - 60 ปี และอายุ 61 ปีขึ้นไป กลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา- มัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า กลุ่มอาชีพประมง ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และอาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีส่วนร่วมต่อโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา ด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ และด้านร่วมติดตามและประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ปัญหาที่สำคัญเกิดจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและเหตุผลของการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น และเมื่อประชาชนแสดงความคิดเห็นไปแล้วไม่ได้นำไปปฏิบัติจริง ดังนั้น ข้อเสนอแนะสำหรับการเข้าไปมีส่วนร่วม คือ ควรมีการจัดประชุมให้ความรู้และชี้แจงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ควรมีการประสานงานขอความร่วมมือจากประชาชนในการร่วมปฏิบัติตามโครงการ และที่สำคัญ คือ เทศบาลนครสงขลา ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น

Thematic Title : **The Participation of the people in projects of local development of Nakornsongkhla Municipality Administration.**

Student's Name : **Mr.Pitak Thongsuksai**

Department : **Government**

Advisor : **Asst. Prof. Dr. Prayoon Thepnuan**

Co - Advisor : **Asst. Prof Tuan Prommes**

Academic Year : **B.E. 2550 (2007)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were 1) to study the participation of the people in projects of local development of Nakornsongkhla Municipality Administration, Muang District, Songkhla province, 2) to determine the participation, problems, obstacles and recommendations of the people on the development project in the aspects of sharing in thinking, decision making, working, practicing and evaluating. The population of this study were people in Nakornsongkhla Municipality area of 32 communities, which included 384 persons. The instrument for collecting data were questionnaires. Data analysis was performed by instant computer program. Used statistic were percentage, mean, and standard deviation.

The results of research were found as follows :

Almost of the people in all variables, namely male and female group, 21-40 years, 41-60 years, and 61 years group, primary; secondary group, high school and B.A. degree or higher; occupation group, agriculture, governmental official, labor, commerce and household had participated in the project in planning, decision making, joining practicing as well as follow-up and evaluation by overall, at medium level.

The participation problems and recommendations of the people on the development project of Nakornsongkhla Municipality Administration for the 4 aspects have founded the major problems are the lacking of knowledge of people concerning the rationale and necessity of the development of local project. In addition, people opinions were not turned to real practice. Therefore, it is recommended that regular meeting with people, asking for coordination to join the project and talking about the work continuously will increased the participation of people of Nakornsongkhla Municipality.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณา คำแนะนำจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้อย่างอบอ้อมมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา เป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้การศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

ขอขอบคุณ พระครูนิพนธ์สมาจารย์ ดร. หัวหน้าศูนย์การศึกษาสงขลา และคณาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน มีพระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เป็นประธาน ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ นายอุทิศ ชูช่วย นายกเทศมนตรีนครสงขลา นายวิชากร บัวหอม ปลัดเทศบาลนครสงขลา นายคำนวณ นवलสนอง นักวิจัยชำนาญการ 8 สถาบันทักษิณคดีศึกษา ซึ่งเป็นทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทำการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.ประยูร เทพนวล ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผศ.เดือนพรหมเมศ ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขสารนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ ดร. เฉลยชาติ ศรีทรัพย์ อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดีเสมอมา รวมถึงเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท รุ่นที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลือและให้กำลังใจเกี่ยวกับการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ภรรยาและขอขอบคุณทุกท่านที่คอยห่วงใย ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจเสมอมา คุณค่าความดีและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการีผู้มีพระคุณ อาจารย์ผู้ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งหลายแก่ผู้วิจัย และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้

พิทักษ์ ทองสุกใส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	3
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	8
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	18
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา	21
2.5 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นเทศบาลนครสงขลา	23
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
2.7 สรุปกรอบแนวคิด	43

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
3.3 วิธีสร้างเครื่องมือ	46
3.4 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	47
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	48
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป	52
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครสงขลา	54
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครสงขลา	105
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
5.1 สรุปผลการวิจัย	110
5.2 อภิปรายผล	114
5.3 ข้อเสนอแนะ	116
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	116
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	117
บรรณานุกรม	118

ภาคผนวก	122
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	123
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	125
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	129
ภาคผนวก ง ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครสงขลา	131
ภาคผนวก จ แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	134
ประวัติผู้วิจัย	143

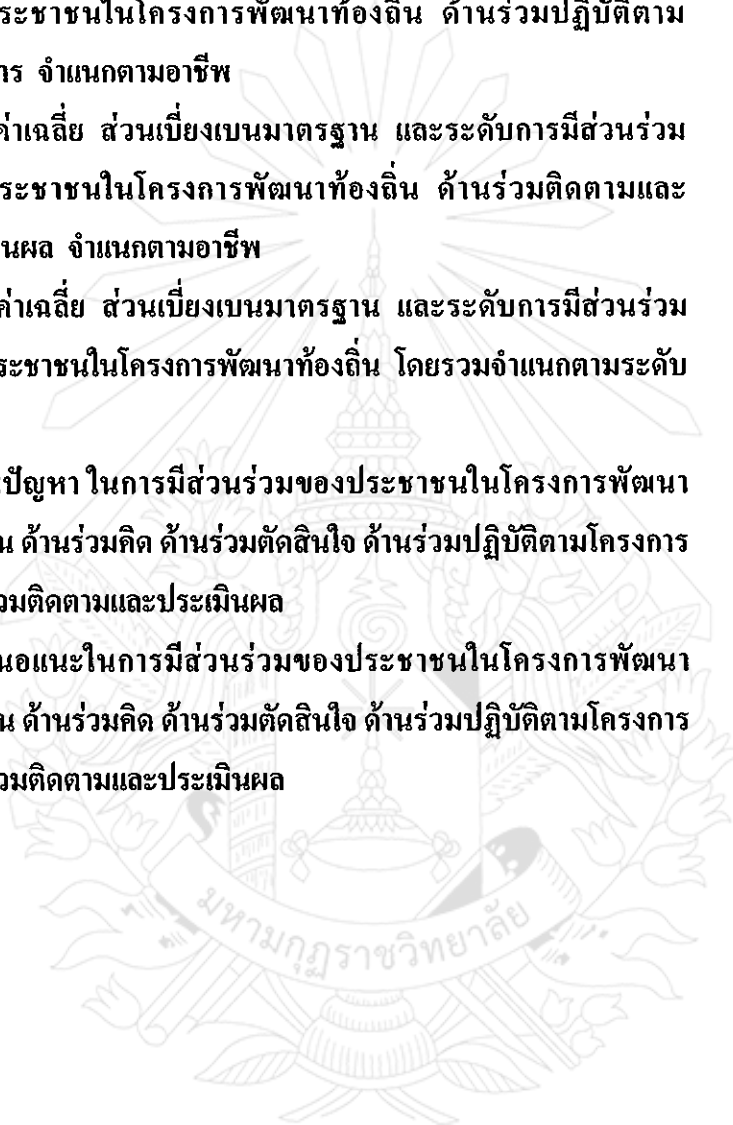

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	52
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	52
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวน และร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	53
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวน และร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับอาชีพ	53
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมคิด จำแนกตามเพศ	54
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมตัดสินใจ จำแนกตามเพศ	56
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ จำแนกตามเพศ	58
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมติดตามและประเมินผล จำแนกตามเพศ	60
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามเพศ	61
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมคิดจำแนกตามอายุ	62

ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมตัดสินใจ จำแนกตามอายุ	65
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมปฏิบัติตาม โครงการ จำแนกตามอายุ	68
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมติดตามและ ประเมินผล จำแนกตามอายุ	71
ตารางที่ 4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมจำแนกตามอายุ	73
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมคิดจำแนกตาม ระดับการศึกษา	75
ตารางที่ 4.16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา	78
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมปฏิบัติตาม โครงการ จำแนกตามระดับการศึกษา	81
ตารางที่ 4.18	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมติดตามและ ประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา	84
ตารางที่ 4.19	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมจำแนกตามระดับ การศึกษา	87
ตารางที่ 4.20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมคิดจำแนกตาม อาชีพ	89

ตารางที่ 4.21	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ	93
ตารางที่ 4.22	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมปฏิบัติตาม โครงการ จำแนกตามอาชีพ	97
ตารางที่ 4.23	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมติดตามและ ประเมินผล จำแนกตามอาชีพ	100
ตารางที่ 4.24	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมจำแนกตามระดับ อาชีพ	103
ตารางที่ 4.25	สภาพปัญหา ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนา ท้องถิ่น ด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	105
ตารางที่ 4.26	ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนา ท้องถิ่น ด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	107

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1	เงื่อนไขการจัดตั้งเทศบาลและประเภทของเทศบาลปรากฏตามแผนภูมิ	25
แผนภูมิที่ 2	แผนภูมิโครงสร้างและการแบ่งส่วนราชการการบริหารของเทศบาล	32
แผนภูมิที่ 3	แผนภูมิเทศบาลตำบลตาม พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543	33
แผนภูมิที่ 4	แผนภูมิโครงสร้างสำนักปลัดเทศบาล	40

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพประกอบที่ 1	ลำดับความต้องการของมนุษย์ 5 ระดับ	7
ภาพประกอบที่ 2	รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน	13

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทศบาลเป็นการปกครองท้องถิ่นที่รัฐบาลกระจายอำนาจ เพื่อให้แต่ละท้องถิ่นได้มีโอกาสปกครองตนเอง มีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีโครงสร้างขององค์กรที่สำคัญสองส่วน ได้แก่ สภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี ในปัจจุบันการปกครองรูปแบบเทศบาล นับว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยทั่วไปในการจัดระเบียบการปกครองประเทศสำหรับประเทศที่มีรูปแห่งรัฐเป็นแบบรัฐเดี่ยว มักนิยมใช้หลักการจัดระเบียบการปกครองประเทศออกเป็น 3 รูปแบบ (1) รูปแบบการรวมอำนาจการปกครอง (2) รูปแบบการแบ่งอำนาจการปกครอง (3) รูปแบบการกระจายอำนาจการปกครอง¹

ดังนั้นในอนาคตบทบาทของเทศบาลจึงมีส่วนสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของท้องถิ่น หลักการที่สำคัญในการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลจึงได้แก่หลักการกระจายอำนาจ ตามที่กล่าวไปแล้วในตอนต้น การกระจายอำนาจในด้านหนึ่งก็คือ ความพยายามที่จะให้ประชาชนนั้นได้เป็นผู้ปกครองและดูแลตนเอง ดังนั้นกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

เทศบาลนครสงขลาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา ในเนื้อที่ 9.27 ตารางกิโลเมตร ได้พัฒนาการปกครองตามรูปแบบการกระจายอำนาจมาตามลำดับ คือ มีฐานะขึ้นเป็นสุขาภิบาลเมืองสงขลาเมื่อ พ.ศ. 2463 และยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองสงขลาเมื่อ พ.ศ. 2478 ปัจจุบันได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงยกฐานะเทศบาลเมืองสงขลาเป็นเทศบาลนครสงขลาตามพระราชกฤษฎีกาเบกษา เล่ม 116 ตอน 110 ก. วันที่ 11 พฤศจิกายน 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 2542² เป็นองค์กรปกครองตนเองในรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยก่อนการจัดทำ

¹ชวงส์ ฉายะบุตร, “การปกครองท้องถิ่น”, (กรุงเทพมหานคร : พินเนศพรีนติ้งเซ็นเตอร์, 2539), หน้า 14.

²เทศบาลนครสงขลา, “แผนพัฒนาเทศบาลนครสงขลาสามปี พ.ศ. 2549-2551”, (อัครา).

แผนพัฒนาของเทศบาลนครสงขลานั้น นายอุทิศ ชูช่วย นายกเทศมนตรีนครสงขลา ได้แถลงนโยบายโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมทางด้านการเมือง และการจัดกระบวนการบริหารงานนับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่จะผลักดันให้การบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลประสบผลสำเร็จ

ดังนั้น ก่อนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลนครสงขลานั้น เทศบาลนครสงขลาได้จัดประชุมประชาคมชุมชน ทั้ง 32 ชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ ได้รับความทราบปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญที่สุด เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนานครสงขลาสามปี

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่เทศบาลนครสงขลาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นบ้างแล้ว แต่ยังไม่มีการศึกษาว่าประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในด้านร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการตามโครงการ และด้านติดตามและประเมินผลมากน้อยเพียงไร เพราะในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีนั้น ประชาชนต้องเข้าไปมีส่วนร่วม เพื่อจะได้รู้ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ซึ่งจะส่งผลให้แนวทางการพัฒนาเกิดประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาว่าประชาชนในพื้นที่ของเทศบาลนครสงขลา ได้เข้ามามีส่วนร่วมต่อโครงการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลนครสงขลาในแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ปรับปรุง แก้ไข หรือหามาตรการในการสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลนครสงขลาได้มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งให้กับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.2.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ในโครงการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมีขอบเขตการศึกษาค้นคว้าดังนี้

13.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านดังต่อไปนี้

- ด้านร่วมคิด
- ร่วมตัดสินใจ
- ร่วมปฏิบัติตามโครงการ
- ด้านติดตามและประเมินผล

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยภายในเขตเทศบาลนครสงขลา จำนวน 32 ชุมชน มีประชากรจำนวน 82,064 คน

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ สถานที่ที่ประชาชนอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1.4.1 ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.4.2 ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.4.3 สามารถนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เทศบาลนครสงขลา หมายถึง หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ตั้งอยู่ที่ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามมีพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546) เป็นกฎหมายแม่บท มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีบุคลากรเป็นของตนเอง มีรายได้หรืองบประมาณเป็นของตนเอง มีอิสระในการบริหารภายในขอบเขตของกฎหมาย

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ ความชำนาญร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานของเทศบาลนครสงขลา

โครงการพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง โครงการหรือแผนงานของเทศบาลนครสงขลาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคมที่มีวัตถุประสงค์เป้าหมาย และระยะเวลาการดำเนินงานที่แน่ชัด โดยใช้งบประมาณประจำปีของเทศบาลนครสงขลา เพื่อเป็นการกระจายการพัฒนาความเจริญไปสู่องค์กรท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นในเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 32 ชุมชน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากตำรา งานวิจัยเพื่อเป็นพื้นฐานแนวทางในการวิจัย และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา
- 2.5 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นเทศบาลนครสงขลา
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจในการดำเนินงานของเทศบาลนครสงขลา เพื่อให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ได้มีนักวิชาการศึกษาและค้นพบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Participation Theory) มีนักวิชาการได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้

1) ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ โรเจอร์ และชูเมคเกอร์ (Roger and Shoemaker) อ้างอิงใน จักรพงษ์ ทองเพชร กล่าวว่า

พลังในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ มีด้วยกันหลายประการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในอำนาจอย่างกว้างขวาง
2. การตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง โดยมีการปรึกษากับพวกที่รับผลกระทบ กระบวนการที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ
3. ความรู้เกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลง
4. การชักจูงและการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ
5. การตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธอันมีผลจากการประเมิน

6. การสื่อสารเกี่ยวกับการตัดสินใจ

7. การกระทำตามการตัดสินใจ¹

2) ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ แคสเปอร์สันและไบรท์บาท (Kasperson, Re. And Breitbank, M.) อ้างอิงใน วิวัฒน์ ภูคหนองศรี ได้กล่าวว่า

การมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมนั้น มีการวัด 3 ประการดังนี้

1. การกระทำของแต่ละบุคคลไม่ใช่การกระทำโดยกลุ่ม อาจทำให้การวิเคราะห์หรือได้ข้อสรุปที่ไม่ถูกต้อง เพราะการแสดงออกของแต่ละคนในกระบวนการมีส่วนร่วมนั้นจะเห็นได้ถึง ค่านิยม ความรับรู้ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

2. ความหนาแน่นของการกระทำ แสดงออกโดยการร่วมกระทำที่บ่อยครั้ง ระยะเวลาของกิจกรรมที่ยาวนานหรือมีการผูกพันและมีแรงจูงใจในการกระทำ

3. คุณภาพของการเข้าร่วม ดูจากผลกระทบของการกระทำในเบื้องต้น เช่น ความรับผิดชอบ การตัดสินใจ การเปิดกว้างยอมรับความสามารถ ความคิดเห็น มีการประเมินผล²

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกต่อกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละบุคคล เกี่ยวกับการตัดสินใจ การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจโดยจะเข้าร่วมกิจกรรมนั้นบ่อยครั้งเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจและความผูกพันในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมจะมีคุณภาพได้ประชาชนต้องแสดงออกถึง การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และติดตามผลการดำเนินการ

2.1.2 ทฤษฎีแรงจูงใจ (A Theory of Human Motivation)

ทฤษฎีแรงจูงใจนั้นเป็นทฤษฎีที่มีส่วนทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชน กระทำไปได้อย่างราบรื่นและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเอาไว้ ได้มีผู้ที่อธิบายถึงทฤษฎีแรงจูงใจไว้ดังนี้

¹จักรพงษ์ ทองเพชร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาจังหวัดที่ใช้แบบประมาณตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสตูล” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2538, หน้า 14.

²วิวัฒน์ ภูคหนองศรี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดปัตตานี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์), 2537, หน้า 27.

มาสโลว์ ได้อธิบายว่า พฤติกรรมของมนุษย์โดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่ทำให้ชีวิตของเขาได้รับความพึงพอใจ เมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งก็ยังคงเรียกร้องความพึงพอใจในสิ่งอื่นต่อไป ซึ่งเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ที่เป็นผู้มีความต้องการที่จะได้รับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ หากความปรารถนาเหล่านี้มิได้รับการตอบสนอง บุคคลจะค้นหานทุกวิถีทางให้ได้มาซึ่งความต้องการนั้นๆ ซึ่งความต้องการที่กล่าวมานี้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนดังแสดงในภาพประกอบ³

ภาพประกอบที่ 1 ลำดับความต้องการของมนุษย์ 5 ระดับ

จากภาพประกอบ จะเห็นว่าความต้องการของมนุษย์นั้นย่อมมีความต้องการตามลำดับ ขั้นตอน ตั้งแต่ความต้องการในลำดับขั้นต่ำสุดที่ต้องได้รับการตอบสนองเสียก่อน บุคคลจึงสามารถผ่านพ้นไปสู่ความต้องการในขั้นสูงสุดขึ้นตามลำดับ ดังนี้

³Maslow, Abraham M, *Motivation and personality*, (New York : Harper and Row, 1954), p 90.

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เป็นต้น
 2. ความต้องการความปลอดภัย เมื่อมนุษย์ได้รับความต้องการทางร่างกายแล้วก็ปรารถนาที่จะมีชีวิตอยู่ด้วยความปลอดภัยจากภัยอันตรายต่างๆ
 3. ความต้องการทางสังคม ที่ต้องการอยู่ร่วมกับคนอื่น มีกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งมีสถานภาพทางสังคมสูงขึ้น
 4. ความต้องการมีเกียรติ ชื่อเสียง และการยกย่องนับถือเป็นความต้องการให้สังคมยอมรับตนเองว่าเป็นคนสำคัญ มีชื่อเสียง
 5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในตนเอง เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว
- จากทฤษฎีแรงจูงใจ สรุปได้ว่า การที่จะสามารถเข้าใจถึงพฤติกรรมความต้องการของบุคคลและคาดหวังได้ว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆ ได้ โดยที่ทฤษฎีแรงจูงใจจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาในด้านร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการตามโครงการ และร่วมติดตามและประเมินผลในการทำงาน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะที่เป็นสาระสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนา ปกติงานพัฒนาทั่วไปที่คุ้นเคยกันอยู่คือ การรอฟังคำสั่งจากหน่วยเหนือซึ่งมักจะสั่งการอย่างชัดเจนว่าจะให้ทำอะไร อาศัยกฎหมาย กฎระเบียบข้อใดบ้าง มีขั้นตอนอย่างไรในการปฏิบัติ ลักษณะนี้เปรียบเสมือน “น้ำตก” ที่น้ำจะพุ่งลงจากเบื้องสูงสู่เบื้องต่ำ ส่งผลให้ขาดการคิดตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติ และติดตามประเมินผล โดยผู้ปฏิบัติเอง จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงมาสู่การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมที่เปรียบเสมือน “น้ำพุ” ที่น้ำได้พุ่งขึ้นจากฐานล่างที่แข็งแกร่ง สู่เบื้องบนและกระจายน้ำลงอย่างทั่วถึง ณ เบื้องล่าง ผู้คนในชุมชนจากทุกกลุ่มได้มาร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ มาตรการ ตัวชี้วัด กิจกรรม วิธีการทำงาน แผนปฏิบัติการ และโครงการ ในรายละเอียดสมาชิกของชุมชนจะเป็นเจ้าของกิจกรรมการพัฒนาและสร้างความยั่งยืนให้บังเกิดผลดีแก่ชุมชนได้ ซึ่งในที่นี้ได้นำเสนอประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

2.2.1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของ “การมีส่วนร่วม” ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

จำนง ไพโรจน์ ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนมีโอกาสได้แสดงออกทางพฤติกรรมร่วมกับชุมชน ซึ่งเริ่มจากการที่ประชาชนเข้าใจสภาพที่แท้จริงของชุมชน และเห็นช่องทางที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ เมื่อประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันก็จะแสดงออกทางพฤติกรรมร่วมในลักษณะต่างๆ เช่น ร่วมคิดแก้ปัญหาหาทางเลือกในการแก้ปัญหา และตัดสินใจดำเนินการตามวิถีทางประชาธิปไตยเพื่อบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกัน⁴

วิวัฒน์ วุฒิเมธี ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง และการที่จะสามารถให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้วจำเป็นจะต้องยอมรับปรัชญาว่า มนุษย์ทุกคนต่างปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของกลุ่ม ขณะเดียวกันจะต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่า มนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและการชี้แนะที่ถูกต้องทาง⁵

อภิชัย พันธเสน ได้กล่าวว่ามี การมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างความรู้สึกร่วมกัน โดยการลดช่องว่างของการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับประชาชน ทั้งที่ในความจริงอิทธิพลทางการเมืองและเศรษฐกิจของรัฐบาลได้แทรกเข้าไปในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ อำนาจในการตัดสินใจที่เน้นเรื่องอำนาจและการควบคุมโดยมีกิจกรรมร่วมกันของประชาชน⁶

เจริญ ภัทระ ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมหมายถึง ความพร้อมของประชาชนในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง ด้วยการร่วมคิด การร่วมตัดสินใจ อีกทั้งใช้ความคิดสร้างสรรค์ และ

⁴จำนง ไพโรจน์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการสันตินิมิตในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2533, หน้า 11.

⁵วิวัฒน์ วุฒิเมธี, “การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท”, (กรุงเทพมหานคร : ไทยอนุเคราะห์ไทย, 2536), หน้า 25.

⁶อภิชัย พันธเสน, “แนวคิดทฤษฎีและภาพรวมของการพัฒนา”, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์, 2539), หน้า 164.

ความชำนาญของประชาชนร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสมในการจัดการและกระจายทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็น โดยอาศัยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด⁷

ทงงศักดิ์ คุ่มไชนะ ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมหมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น ครอบคลุมตั้งแต่เริ่มต้นของการวางแผน ไปจนถึงการลงมือปฏิบัติตามแผนและการประเมิน นั้นหมายความว่า การวางโครงการใด ๆ ก็ตามจะต้องเริ่มต้นด้วยการปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาให้ได้และประชาชนจะต้องมาร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหาที่พวกเขาเห็นว่า เป็นไปได้ไปจนถึงการลงมือปฏิบัติและการประเมินผล⁸

เพิ่มศักดิ์ มกรภิรมย์ ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนซึ่งประกอบ ด้วยบุคคล กลุ่ม และองค์กรมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น ชี้ประเด็นปัญหา การตัดสินใจกำหนดนโยบาย การวางแผน การรับประโยชน์ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับการติดตามประเมินผลและการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ดังนั้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับบุคคลและองค์กรหลายประเภทเพื่อให้เกิดความสมานไมตรี⁹

พรณิภา โสทธิพันธุ์ ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือของทั้งของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันร่วมกันรับผิดชอบหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อการพัฒนาและแลกเปลี่ยนให้ เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ โดยการกระทำของกลุ่มหรือองค์กร¹⁰

สุภาพ ศรีเมือง ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมหมายถึง ลักษณะดังต่อไปนี้

ใจริญ ภัสระ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของรัฐ”, สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย, ปีที่ 12 (พฤษภาคม 2540) : 1.

⁷ทงงศักดิ์ คุ่มไชนะ, “หลักการพัฒนาชุมชนในการพัฒนาชนบท”, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540), หน้า 34.

⁸เพิ่มศักดิ์ มกรภิรมย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่า : กรอบคิดข้อจำกัดและการวิเคราะห์ทางเลือก”, พัฒนาการชุมชน ปีที่ 6 (มิถุนายน 2543) : 11.

¹⁰พรณิภา โสทธิพันธุ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าไม้ กรณีตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2543, หน้า 21.

1. ร่วมคิดวางแผน (Planning Participation) โดยร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ช่วยจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ร่วมกำหนดความต้องการของชุมชน เลือกลงมติเลือก เลือกลงมติเลือกแนวทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม ร่วมเสนอแผนงาน โครงการกิจกรรม
2. ร่วมดำเนินการ (Implementation participation) โดยการติดตามการรายงานและสรุปผลการดำเนินงานหรือสนับสนุนให้กำลังใจ ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมบริหาร
3. ร่วมประเมิน (Evaluation participation) โดยการติดตาม การรายงานและสรุปผลการดำเนินงาน¹¹

บุญมา แสงกล้า ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่กระบวนการเบื้องต้นจนถึงกระบวนการสิ้นสุด โดยที่การเข้าร่วมอาจร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือครบวงจรก็ได้ การเข้าร่วมมีทั้งรายบุคคล กลุ่มคน จนถึงองค์กร ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องต้องกัน การเข้าร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยการกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร เพื่อให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์¹²

จากความหมายของการมีส่วนร่วมที่ได้กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม เกี่ยวข้องในกระบวนการทุกขั้นตอนของกิจกรรมต่างๆ ที่รัฐบาลหรือองค์กรต่างๆ จัดขึ้นเพื่อจะได้แสดงออกในด้านร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมประเมินผลงาน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จะเป็นไปเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นและเกิดการเรียนรู้ในการนำไปพัฒนาสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง รู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2.2.2 รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมต่างๆ นั้น จะต้องมีรูปแบบและลักษณะที่สำคัญตามที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ดังนี้

¹¹สุภาพ ศรีเมือง , “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล : กรณีศึกษาตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย”, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2544, หน้า 13.

¹²พ.ต.ท. บุญมา แสงกล้า, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2545, หน้า 34.

ปกรณัม ปรียากร ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นการเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข และมีผลประโยชน์ซึ่งกระทำได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

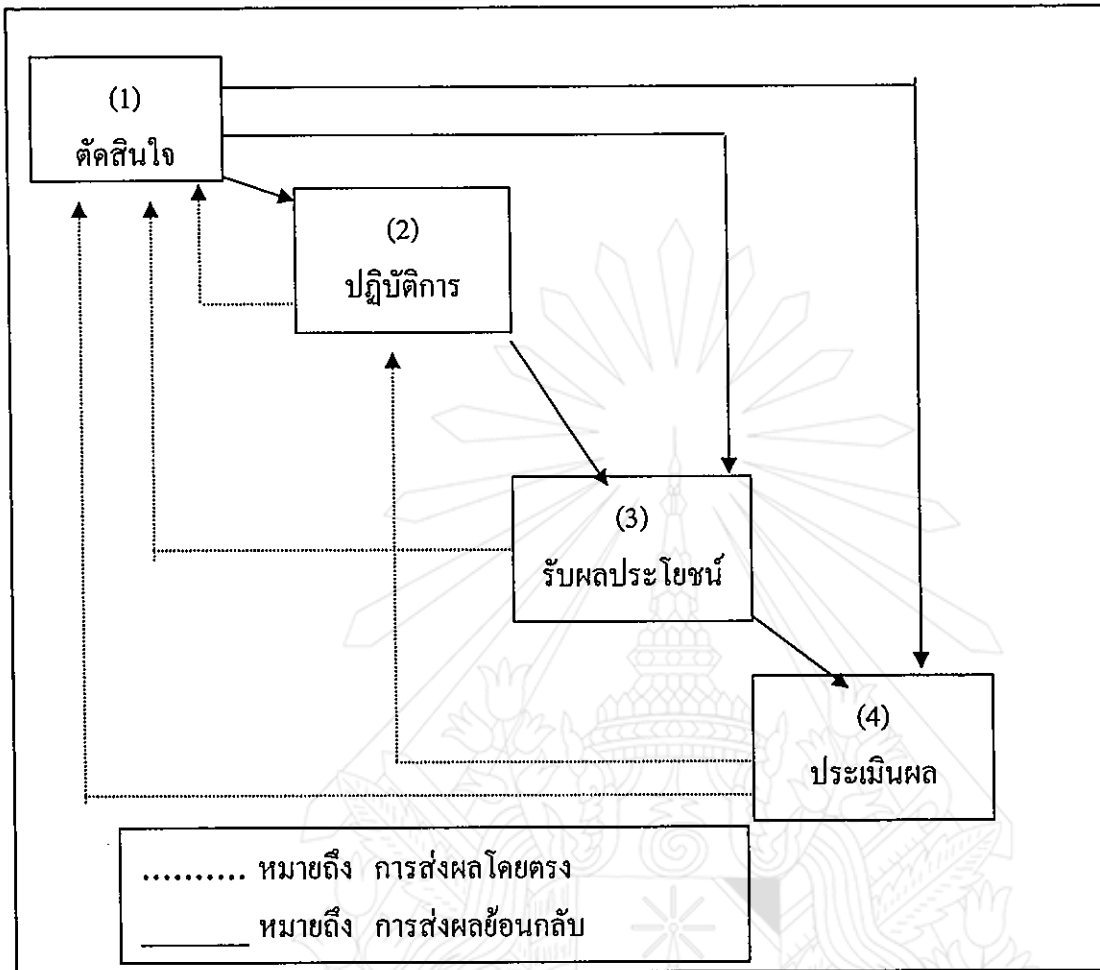
1. เป็นผู้ที่มีบทบาทที่จะกำหนดว่าอะไรคือความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชุมชน
2. เป็นผู้ระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนองตอบต่อความจำเป็นพื้นฐาน
3. เป็นผู้ที่มิบทบาทในการปรับปรุงวิธีการกระจายสินค้าและบริการ
4. เป็นผู้ที่ได้รับความพอใจ และแรงจูงใจในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง¹³

Cohen และ Uphoff ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมว่า ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังแสดงในภาพประกอบ¹⁴

¹³ปกรณัม ปรียากร, “ทฤษฎีและกลยุทธเกี่ยวกับการพัฒนา”, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนา บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2530), หน้า 64.

¹⁴Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. *Participation's place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity*, (New York : World Development, 1980), p. 222.

ภาพประกอบที่ 2 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ Cohen และ Uphoff

จากภาพประกอบที่ 2 ที่ Cohen และ Uphoff เสนอไว้ จะเห็นได้ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนการตัดสินใจมีความสำคัญมาก เนื่องจากมีผลต่อการปฏิบัติการ และจากการปฏิบัติการก็มีผลกระทบต่อ การรับผลประโยชน์และการประเมินผล ขณะเดียวกันการตัดสินใจมีผลโดยตรงต่อการรับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วย

องค์การสหประชาชาติ ได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ คือ

1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง เป็นไปโดยอาสาสมัคร หรือ การรวมกันเอง เพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง โดยเน้นการกระทำที่มิได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก
2. การมีส่วนร่วมแบบชักนำ เป็นการร่วมโดยต้องการความเห็นชอบหรือสนับสนุนโดยรัฐบาล เป็นรูปแบบทั่วไปของประเทศกำลังพัฒนา

3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ เป็นการมีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ภายใต้การจัดการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ผู้กระทำได้รับผลทันที แต่จะไม่ได้ผลในระยะยาว และจะมีผลเสียที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด¹⁵

องค์การอนามัยโลก ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ปัญหา จัดระดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามประเมินผล และประการสำคัญคือการตัดสินใจด้วย

2. การดำเนินกิจกรรม ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดสรร ควบคุมทางการเงิน และบริหาร

3. การใช้ทรัพยากร ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเอง และควบคุมทางสังคม

4. การได้รับประโยชน์ ประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่ที่เท่ากัน ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือวัตถุก็ได้¹⁶

เพิ่มศักดิ์ มกรภิรมย์ ได้แยกการมีส่วนร่วมไว้หลายระดับตามความหนักเบาของการเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แบบจัดการคนให้เข้าร่วม โดยคัดเลือกจากตัวแทนของประชาชนไม่ได้มีการเลือกตั้ง และไม่มีอำนาจอะไร

2. แบบตอบสนองหรือค่อยเป็นค่อยไป ผู้เชี่ยวชาญจากส่วนกลางว่าจะต้องทำอะไร ไม่มี การสะท้อนความเห็นจากประชาชน

3. แบบขอคำปรึกษาหารือโดยองค์กรภายนอกเป็นผู้ที่ระบุนโยบาย โดยไม่ได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชน

¹⁵United Nations, Development of International Economic and Social Affairs, **Popular Participation as Strategy for Promotion Community Level Action and Development**, (New York : United Nation , 1981), p. 8.

¹⁶World Health Organization, **Global Strategy of Health for all by the year 2000**, (Geneva : Health for all Series No 3, 1981).

4. แบบการร่วมตามหน้าที่ หรือภารกิจ ที่กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยรวมเป็นกลุ่ม แต่ลำดับสุดท้ายมักกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว โดยหน่วยงานภายนอก

5. แบบแข็งขัน ประชาชนร่วมในการวิเคราะห์ และพัฒนาแผนการปฏิบัติการ โดยกระบวนการเรียนรู้และวิธีการที่หลากหลายจากหลายสาขา

6. แบบสมัครใจ ประชาชนเป็นผู้คิดริเริ่มได้อย่างอิสระ ประชาชนอาจติดต่อหน่วยงานภายนอกมาช่วยแนะนำ โดยยังสามารถควบคุมการจัดการและใช้ทรัพยากรได้¹⁷

จากรูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน สรุปได้ว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน มีทั้งการรวมตัวกันเอง มีการชักนำ และการบังคับจากภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนเข้ามาร่วมคิดหรือวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมติดตามและประเมินผลในการทำงาน

2.2.3 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

การพัฒนาท้องถิ่นจะต้องพัฒนาไปตามขั้นตอน เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งด้านร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน และสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาหรือแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ในส่วนนี้ได้มีผู้ให้ความหมายของขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเอาไว้ดังนี้

แนว โสทธิพันธุ์ ได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน คือ

1. การมีส่วนร่วมคิด
2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการตามโครงการ
4. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล¹⁸

กองพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมว่ามีอยู่ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การร่วมคิด คือ ร่วมประชุมปรึกษาหารือในปัญหาและการกำหนดกิจกรรม วิธีการดำเนินงานเพื่อให้กิจกรรมได้ผลตามวัตถุประสงค์

¹⁷เพิ่มศักดิ์ มกราภิรมย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่า : กรอบคิดข้อจำกัดและการวิเคราะห์ทางเลือก”, พัฒนาชุมชน, ปีที่ 6 (มิถุนายน 2543) : 11.

¹⁸แนว โสทธิพันธุ์, “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชนบท : ศึกษากรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์), 2534, หน้า 14.

2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือต้องร่วมตัดสินใจ เลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด

3. การมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรม คือ เข้าร่วมในกิจกรรมตามวิถีทางและแนวทางให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ ร่วมในการรับผลประโยชน์ อันเกิดจากผลของกิจกรรมหรือการดำเนินงานของสมาชิกเอง

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ ร่วมในการประเมินผลการทำงานของตน กลุ่ม และประเมินสถานการณ์ภายนอกด้วย¹⁹

โกวิทย์ พวงงาม ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วมควรมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การร่วมคิด คือ การร่วมคิดสร้างวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของชุมชน

2. การจัดทำแผนร่วมกัน คือ มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกันตามโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ร่วมคิดไว้

3. ร่วมปฏิบัติ คือ ร่วมปฏิบัติตามแผนและข้อตกลงที่กำหนดไว้

4. ร่วมติดตามผลและประเมินผล คือ การติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงานที่กลุ่มได้ปฏิบัติร่วมกัน

5. ร่วมรับประโยชน์ คือ ประชาชนทุกคนจะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติร่วมกัน และทุกคนก็ต้องรักษาประโยชน์ที่ได้นี้ให้ได้รับตลอดไป²⁰

จากคำกล่าวของนักวิชาการหลายท่าน ที่ได้ให้ความหมายของขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน สรุปได้ว่าขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน คือ การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ และด้านติดตามและประเมินผล จากขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 4 ด้าน หากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกันอย่างจริงจัง กิจกรรมที่เกิดขึ้นก็จะเป็ประโยชน์แก่ชุมชนและตัวประชาชนเองอย่างคุ้มค่าที่สุด

¹⁹ กองพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน, “บทบาท กพสจ. กับการส่งเสริมการเมืองท้องถิ่น”, พัฒนาชุมชน, ปีที่ 8 (สิงหาคม 2543) : 14.

²⁰ โกวิทย์ พวงงาม, “อบต. ในกระบวนทัศน์ใหม่”, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2546), หน้า

2.2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการได้ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายทรงสนะด้วยกัน ดังนี้

ศุภฤกษ์ โรจนธรรม ได้กล่าวถึงปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพส่วนบุคคล
2. ปัจจัยทางสังคม เช่น การได้รับความรู้ การชักชวนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การชักชวนจากเพื่อนบ้าน ความเชื่อถือต่อผู้นำในหมู่บ้าน ความต้องการความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ความต้องการยอมรับนับถือ²¹

ไชย พรหมศรี ได้กล่าวถึง ปัจจัยการมีส่วนร่วมว่ามีหลายประการ สรุปได้ดังนี้ คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้นำ ด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ด้านความคาดหวังว่าจะได้รับผลประโยชน์ ด้านโอกาสในการฝึกอบรม และด้านความผูกพัน²²

ทิพวรรณ สุขสุพันธ์ ได้สรุปปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเลือกวิธีการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับความเชื่อพื้นฐานของตนเอง นอกจากนี้พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางครั้งมีรากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติ บุคคลหรือกลุ่มชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนคาดหวังจากผู้อื่น นิสัยและประเพณีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะทางที่เกี่ยวกับจำนวนและชนิดของโอกาส ซึ่งโครงสร้างของสังคมเอื้ออำนวยให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกระทำ เช่นนั้นเท่าที่พวกเขาได้รับรู้มา²³

²¹ศุภฤกษ์ โรจนธรรม, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการสาธารณสุขมูลฐาน : ศึกษาเฉพาะสาธารณสุขมูลฐานดีเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), 2532, หน้า 43.

²²ไชย พรหมศรี, “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่อเนื่องของสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2533 , หน้า 77.

²³ทิพวรรณ สุขสุพันธ์, “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน จังหวัดนราธิวาส”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2535, หน้า 36.

จากทรรศนะของนักวิชาการที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมจำแนกออกได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ รายได้ ขนาดของครอบครัว การศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม เป็นต้น
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การได้รับโอกาสในการฝึกอบรม ต้องการความยอมรับนับถือ ความคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์ เป็นต้น

จากแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม ที่กล่าวมาข้างต้นจะเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยได้เข้าใจลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า มีรูปแบบ ขั้นตอน และปัจจัยใดบ้าง เพื่อที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาร่วมกันของประชาชนที่มีต่อโครงการพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลนครสงขลา

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจเป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองของประเทศ โดยมีหลักการสำคัญ คือเป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น เทศบาลนครสงขลาถือได้ว่าเป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครองในเรื่องการกระจายอำนาจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญและคำจำกัดความไว้ตัวอย่างเช่น

ลิขิต ธีรเวคิน ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ โดยกล่าวไว้ว่าการกระจายอำนาจการปกครองมีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยสรุปได้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบอบการปกครองรูปแบบประชาธิปไตยเนื่องด้วยประชาธิปไตยประกอบด้วยโครงสร้างส่วนบนคือระดับชาติ และโครงสร้างส่วนฐานคือระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือรากแก้วเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
2. การกระจายอำนาจมีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในด้านการพัฒนาชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง²⁴

²⁴ลิขิต ธีรเวคิน, “การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท”, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525), หน้า 3.

จะเห็นได้ว่าการกระจายอำนาจไม่เป็นเพียงแต่ให้โอกาสแก่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นเท่านั้นแต่ยังมีผลต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศอีกด้วย เพื่อให้เข้าใจแนวความคิดดังกล่าวผู้วิจัยขอเสนอหลักของการกระจายอำนาจและรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

2.3.1 ความหมายของการกระจายอำนาจ

คำว่า “การกระจายอำนาจ” ได้มีนักวิชาการต่างๆ ให้ความหมายแตกต่างกันออกไป ดังนี้

ชำนาญ ยูวบูรณ์ อ้างอิงใน ธนพรรณ ธาณี ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจไว้ 2 แนวทางคือ

1. แนวทางทฤษฎีดั้งเดิม ซึ่งมีความหมาย 2 ลักษณะอันได้แก่

1.1 การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Decentralization by Territory) หมายถึง การมอบอำนาจให้แก่ท้องถิ่นจัดทำกิจกรรมหรือบริการสาธารณะ โดยที่ท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง

1.2 การกระจายอำนาจตามกิจการ (Decentralization by Function) หมายถึง การมอบอำนาจให้แก่องค์การสาธารณะจัดทำกิจกรรมประเภทใดประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีความอิสระในการดำเนินการให้เหมาะสมแก่เทคนิคของงานนั้นๆ

2. แนวทฤษฎีใหม่ เห็นว่าการที่จะพิจารณาว่าเป็นการรวมอำนาจหรือกระจายอำนาจควรพิจารณาว่า อำนาจที่จะวินิจฉัยชี้ขาดอยู่แก่องค์การปกครองเดี่ยวหรือหลายองค์การปกครอง ถ้ารวมอยู่ในองค์การปกครองเดียวกันเรียกว่ารวมอำนาจ แต่ถ้าอำนาจนี้ตกอยู่หลายองค์การเรียกองค์การเหล่านั้นว่า องค์การกระจายอำนาจ²⁵

โกวิทย์ พวงงาม ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ คือ การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศหรือหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์การปกครองส่วนกลาง²⁶

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจตามหลักรัฐศาสตร์ หมายถึงการที่รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ กระจายอำนาจบริหารให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่นให้มีอำนาจดำเนินกิจกรรมภายในอาณาเขตของตนโดยปราศจากการแทรกแซง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า

²⁵ชำนาญ ยูวบูรณ์ อ้างอิงใน ธนพรรณ ธาณี, “บทบาทของอบต. ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภา”, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542), หน้า 31.

²⁶ผศ. ดร. โกวิทย์ พวงงาม, “การปกครองท้องถิ่นไทย”, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2548), หน้า 36.

มีอำนาจที่จะดำเนินกิจการ แต่ยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล การกระจายอำนาจจึงเป็นเรื่องของรัฐบาลที่มอบความรับผิดชอบบางส่วนให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่น²⁷

จากความหมายของการกระจายอำนาจ สามารถสรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ท้องถิ่นในการจัดทำกิจกรรมสาธารณะภายในท้องถิ่นของตนอย่างมีอิสระตามสมควร แต่ก็อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล โดยประชาชนในท้องถิ่นจะเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ดังกล่าว

2.3.2 หลักการกระจายอำนาจ

หลักการกระจายอำนาจมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ²⁸ คือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนั้น จะต้องมีการเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การนิติบุคคลต่างหากนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์การนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์การนี้ก็จะมีลักษณะไม่ผิดจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคซึ่งจะมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเองตลอดจนมีอิสระพอสมควร ในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจปัญหาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้แต่ก็มีข้อสังเกตว่า อำนาจอิสระขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควรไม่มากเกินไป จนทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพอธิปไตย (Unity and Sovereignty) ของประเทศหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง แต่หากว่ามีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้และมีองค์การที่จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติ และบริหารกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของตนเองเท่านั้น

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและเจ้าหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้นอาจจะทำได้หลายระดับแล้วแต่

²⁷วิรัช วิรัชนิการวรรณ, “การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น”, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2541), หน้า 46-47.

²⁸โกวิท พวงงาม, “การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต”, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2542), หน้า 12.

ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประชาชนบางคน อาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น เฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตน เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจจะมี ความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่านั้น ถึงกับสมัคร เข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนิน กิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้

4. มีงบประมาณของตนเอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บ รายได้ด้วยตนเองรวมถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วย การให้องค์การ บริหารส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บและการบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจ ในการตัดสินใจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติงาน การ จัดเก็บรายได้ การบริหาร และการบริการประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

จากองค์ประกอบทั้งสี่ประการ ของหลักการกระจายอำนาจตามที่กล่าวมานี้หาก องค์ประกอบครบทั้งสี่ประการและสามารถปฏิบัติงาน โดยปราศจากการถูกควบคุมหรือ แทรกแซงจากหน่วยงานในระดับสูงกว่าไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคแล้ว ย่อมจะเป็น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์และพร้อมที่จะปฏิบัติงาน เพื่อท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และทั้งนี้ก็ย่อมขึ้นอยู่กับส่วนประกอบอื่น ๆ อีกด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ซึ่งให้เห็นได้ว่าการกระจายอำนาจเป็นส่วนสำคัญ อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นได้บริหารงาน และดำเนินกิจการ ต่างๆ ได้ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น แนวคิดดังกล่าวทำให้ทราบว่าพัฒนาจะ เกิดขึ้นได้ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและดำเนินกิจการภายใน ท้องถิ่น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

2.4.1 ความหมายของการพัฒนา

การพัฒนาประเทศ เป็นเป้าหมายที่สำคัญที่ทุก ๆ ประเทศจะพัฒนาประเทศของตนให้ เจริญก้าวหน้า การพัฒนาไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการ พัฒนาไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายการพัฒนาว่า การทำความเจริญ การเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้น การคลี่คลายไปในทางที่ดี ถ้าเป็นกริยา ใช้คำว่า พัฒนา หมายความว่า ทำให้เจริญ คือ ทำให้เติบโตงอกงาม ทำให้งอกงามมากขึ้น²⁹

ปกรณ์ ปรียากร ให้ความหมายการพัฒนาว่า การพัฒนามาจากคำภาษาอังกฤษว่า Development แปลว่า การเปลี่ยนแปลงทีละเล็กทีละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมกว่าเดิม หรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ³⁰

สนธยา พลศรี ให้ความหมายการพัฒนาว่า เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดีขึ้นทั้งทางด้านคุณภาพ ปริมาณ และสิ่งแวดล้อม ด้วยการวางแผน โครงการ และดำเนินงานโดยมนุษย์ เพื่อประโยชน์แก่ตัวของมนุษย์เอง³¹

จากความหมาย ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนามีความหมายทั้งทางที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันออกไปบ้าง ซึ่งหากพิจารณาจากความหมายเหล่านี้ สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆ เพื่อนำไปสู่ความเหมาะสม และเจริญขึ้นทั้งทางด้านคุณภาพ ปริมาณ และสิ่งแวดล้อม

2.4.2 แนวทางการพัฒนา

การพัฒนาประเทศ ที่จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ไม่ใช่เรื่องง่าย ผู้บริหารประเทศ ผู้บริหารส่วนราชการ ผู้บริหารองค์กรต่างๆ รวมทั้งผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น ต้องพยายามค้นหาวิธีการพัฒนาที่ดีที่สุด เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในท้องที่ให้มากที่สุด ซึ่งแนวทางในการพัฒนานี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้แบ่งแนวทางการพัฒนาไว้ 3 แนวทาง ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาจากระดับบนลงล่าง (Top-Down Approach) เป็นแนวทางการพัฒนาที่รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการบริหาร โครงการ

²⁹ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525, พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2538) : 238.

³⁰ปกรณ์ ปรียากร, “ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการพัฒนาชนบท หน่วยที่ 1-6”, พิมพ์ครั้งที่ 14, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2538), หน้า 5.

³¹สนธยา พลศรี, “ทฤษฎีและหลักการพัฒนามุมชน”, (สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา, 2542), หน้า 6.

พัฒนา ให้ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรม พัฒนาการเมือง การใช้เทคโนโลยี ตลอดจนการเปิดตลาดการค้าภายในและต่างประเทศอย่างกว้างขวาง

2. แนวทางการพัฒนาจากระดับล่างขึ้นบน (Bottom – Up Approach) มีจุดมุ่งหมายในการใช้ทรัพยากรภายในท้องถิ่น และทักษะของประชาชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของคน และเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาเพื่อพึ่งตนเองของชุมชนและประเทศในเวลาต่อไปด้วย

3. แนวทางการพัฒนาแบบผสม เป็นแนวทางที่มุ่งประสานนโยบาย ยุทธวิธีกระบวนการ และทรัพยากรต่างๆ ให้สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อแก้ไขปัญหา และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาตนเอง รวมทั้งมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา³²

จากแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทำให้ทราบถึงความหมายของการพัฒนาและแนวทางการพัฒนา เพื่อจะเป็นข้อมูลในการกำหนดเครื่องมือที่จะให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นว่าต้องการพัฒนาในรูปแบบใด ซึ่งจะทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ข้อมูลที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่เป็นรูปธรรมได้

2.5 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นเทศบาลนครสงขลา

2.5.1. ประวัติความเป็นมาของเทศบาล

ท้องถิ่นที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้น จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ และการจัดตั้งต้องกระทำเป็น “ประกาศกระทรวงมหาดไทย” โดยให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย และเมื่อจัดตั้งเป็นเทศบาลแล้วก็มีสภาพเป็นทบวงการเมือง ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายด้วย

พ.ศ. 2476 ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2476 และกำหนดให้เทศบาลเป็นองค์กรบริหารรูปหนึ่งของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารปกครองตนเองของเทศบาล

³²มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, “เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารแผนงานโครงการพัฒนาท้องถิ่นและชนบท”, พิมพ์ครั้งที่ 5, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540), หน้า 76.

พ.ศ. 2478 ได้มีการจัดตั้งเทศบาลเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 โดยการยกฐานะสุขาภิบาลที่มีอยู่เดิม 35 แห่งขึ้นเป็นเทศบาล และได้มีการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวอยู่เป็นระยะ เช่น ในปี พ.ศ. 2481 และ พ.ศ. 2483

พ.ศ. 2496 ได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ขึ้นใช้แทนกฎหมายเก่าทั้งหมด และได้มีการใช้กฎหมาย พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496 (โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่เป็นระยะ) จนถึง พ.ศ. 2541 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติหมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

พ.ศ. 2542 ได้มีการปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2541

พ.ศ. 2543 ได้มีการปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543

ตาม พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496 ได้แบ่งเทศบาลออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เทศบาลตำบล เป็นเทศบาลขนาดเล็ก
2. เทศบาลเมือง เป็นเทศบาลขนาดกลาง
3. เทศบาลนคร เป็นเทศบาลขนาดใหญ่ (มีฐานะเทียบเท่าเมืองพัทยา)

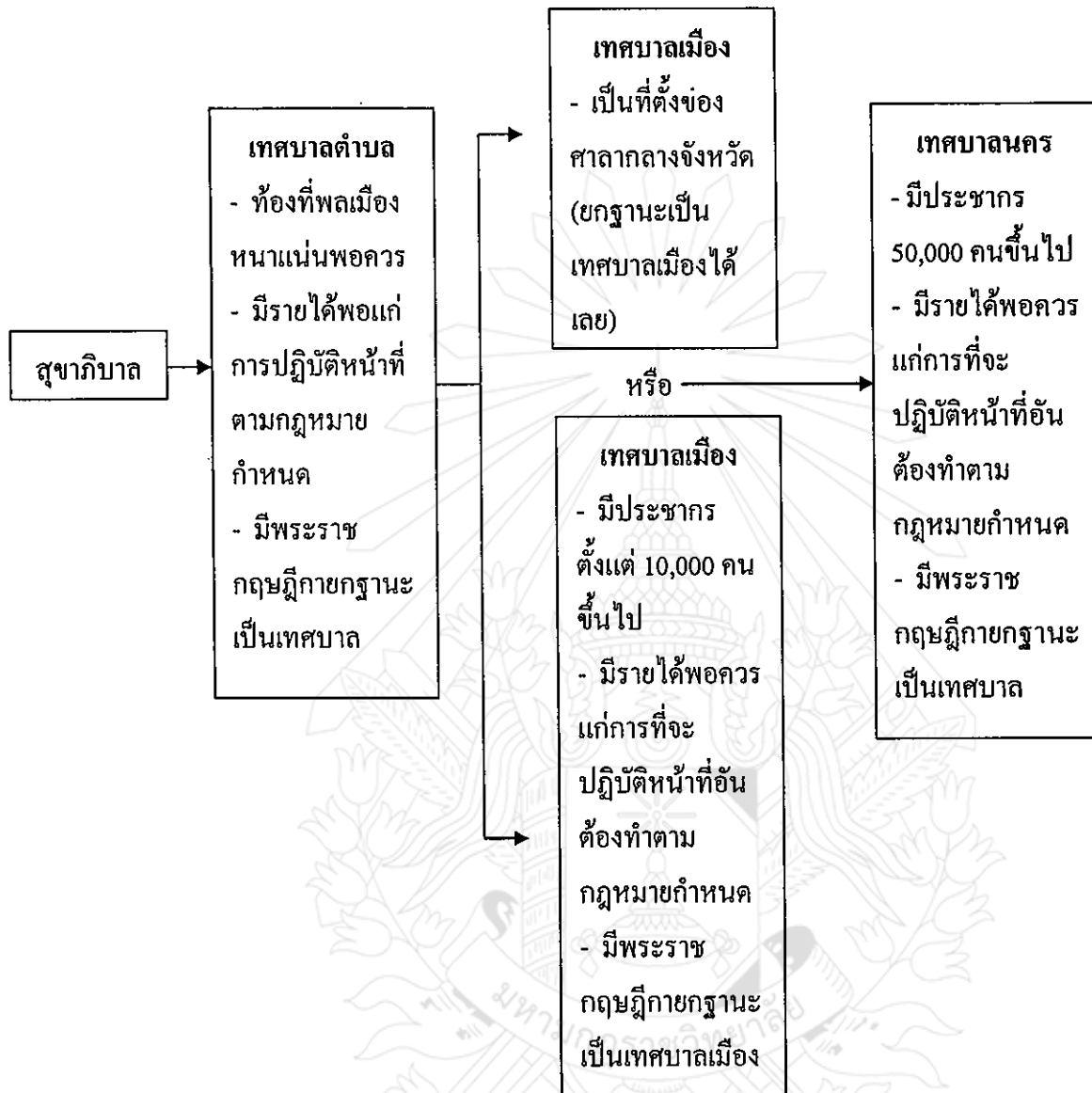
เทศบาลตำบล กฎหมายมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะเกี่ยวกับจำนวนราษฎร ความหนาแน่นของราษฎร และรายได้ของท้องถิ่นเหมือนเทศบาลประเภทอื่น ดังนั้นการยกฐานะท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาลตำบลจึงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของรัฐบาลที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร ซึ่งจะต้องเป็นท้องถิ่นที่มีราษฎรอยู่มาก และมีความเจริญพอสมควร

เทศบาลเมือง การจัดตั้งกระทำได้ 2 กรณี คือ

1. ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดทุกแห่งต้องตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเป็นเทศบาลเมือง เว้นแต่จะตั้งเป็นเทศบาลนครก็ได้ แต่จะตั้งเป็นเทศบาลตำบลไม่ได้
2. ท้องถิ่นอื่นนอกจากท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจะจัดตั้งเป็นเทศบาลเมืองได้ ต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังนี้คือ เป็นชุมชนที่มีราษฎรอยู่ตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป มีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ที่บังคับไว้สำหรับเทศบาลเมือง

เทศบาลนคร ท้องถิ่นที่จะจัดตั้งเป็นเทศบาลนคร จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังนี้คือ เป็นชุมชนที่มีราษฎรอยู่ตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป มีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ที่บังคับไว้สำหรับเทศบาลนคร

เงื่อนไขในการจัดตั้งเทศบาลและประเภทของเทศบาลปรากฏตามแผนภูมิ

ที่มา : โกวิทช์ พวงงาม (2543 : 128)

หมายเหตุ : ได้มี พ.ร.บ. เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ทำให้สุขาภิบาล
ที่เคยมียุติเดิมจำนวน 981 แห่ง (ก่อนวันที่ 25 พฤษภาคม 2542) ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลโดย
ปริยาย นอกเหนือเงื่อนไขการจัดตั้งเทศบาลตำบลดังกล่าวข้างต้น

2.5.2 โครงสร้างเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2543) ได้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรีแล้วแต่กรณี เทศบาลแห่งใดจะมีการบริหารในรูปแบบคณะเทศมนตรี หรือนายกเทศมนตรีให้ไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลแต่ละแห่งตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กล่าวคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเทศบาลใดจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเทศบาลนั้นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อคณะกรรมการเลือกตั้งเพื่อให้จัดทำประชามติในเขตเทศบาลนั้นว่าจะกำหนดให้การบริหารเทศบาลใช้รูปแบบคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรีผลของประชามติให้นำมาใช้เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นการทั่วไปในคราวถัดไปจากวันที่มีการออกประชามติ และให้ใช้รูปแบบการบริหารตามผลประชามตินั้นตลอดไปจนกว่าจะมีการออกเสียงประชามติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเทศบาลนั้นให้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารเทศบาลเป็นอย่างอื่น

สภาเทศบาล

สภาเทศบาลทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ กำหนดให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาลปรากฏตามตาราง

ตารางแสดงจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีและเทศมนตรี

ประเภทเทศบาล	จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล (คน)	รูปแบบการบริหารเทศบาลปัจจุบัน	รูปแบบการบริหารเทศบาลแบบใหม่	
			รูปแบบคณะเทศมนตรี	รูปแบบนายกเทศมนตรี
เทศบาลตำบล	12	นายกฯ 1 คน เทศมนตรี 2 คน	นายกฯ 1 คนเทศมนตรีไม่เกิน 2 คน	นายกฯ 1 คน รองนายกฯ ไม่เกิน 2 คน
เทศบาลเมือง	18	นายกฯ 1 คน เทศมนตรี 2-3 คน	นายกฯ 1 คนเทศมนตรีไม่เกิน 3 คน	นายกฯ 1 คน รองนายกฯ ไม่เกิน 3 คน
เทศบาลนคร	24	นายกฯ 1 คน เทศมนตรี 4 คน	นายกฯ 1 คนเทศมนตรีไม่เกิน 4 คน	นายกฯ 1 คน รองนายกฯ ไม่เกิน 4 คน

ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติ ธรรมเนียมการเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลให้เป็นไปตามเงื่อนไขและกระบวนการตามกฎหมายกำหนด คณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี

1. คณะเทศมนตรี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ฝ่ายบริหารกิจการของเทศบาล ได้แก่ คณะเทศมนตรีซึ่งเลือกมาจากสมาชิกสภาเทศบาลที่สมาชิกสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบซึ่งประกอบด้วยนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีอีก 2-4 คน ตามฐานะของเทศบาล ปราบกฎหมายตามตาราง 1 และแผนภูมิ 6

2. นายกเทศมนตรี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 ฝ่ายบริหารกิจการของเทศบาล ได้แก่ นายกเทศมนตรีและรองนายกเทศมนตรี โดยนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและรองนายกเทศมนตรีมาจากการแต่งตั้งจาก นายกเทศมนตรี มีจำนวน 2-4 คน ตามฐานะของเทศบาล

พนักงานเทศบาล

พนักงานเทศบาล ประกอบด้วยข้าราชการส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานเทศบาล โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งกองหรือฝ่ายได้ดังนี้

1. สำนักงานปลัดเทศบาล มีส่วนราชการประกอบด้วย

1.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป แบ่งออกเป็น

- งานการเจ้าหน้าที่
- งานควบคุมเทศพาณิชย์

1.2 ฝ่ายปกครอง แบ่งออกเป็น

- งานทะเบียนราษฎร
- งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- งานรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง

1.3 งานธุรการ

2. กองหรือฝ่ายประปา มีส่วนราชการประกอบด้วย

2.1 ฝ่ายผลิตและบริการ แบ่งออกเป็น

- งานผลิต
- งานจำหน่ายและบริการ
- งานมาตรวัดน้ำ

2.2 ฝ่ายการเงินและบัญชี แบ่งออกเป็น

- งานการเงินและบัญชี
- งานจัดเก็บรายได้

- งานพัสดุ
- 2.3 งานธุรการ
3. กองหรือฝ่ายการแพทย์ มีส่วนราชการประกอบด้วย
- 3.1 ฝ่ายบริการการแพทย์ แบ่งออกเป็น
- งานวิชาการและแผนงาน
 - งานเภสัชกรรม
 - งานทันตสาธารณสุข
 - งานชั้นสูตรและรังสีวิทยา
- 3.2 ฝ่ายการพยาบาล แบ่งออกเป็น
- งานเวชกรรมสังคม
 - งานผู้ป่วยนอกและอุบัติเหตุ
 - งานผู้ป่วยและห้องคลอด
 - งานผ่าตัดและวิสัญญี
- 3.3 ฝ่ายศูนย์บริการสาธารณสุข แบ่งออกเป็น
- งานศูนย์บริการสาธารณสุข
- 3.4 งานธุรการ
- 3.5 งานการเงินและบัญชี
4. กองหรือฝ่ายการศึกษา มีส่วนราชการประกอบด้วย
- 4.1 ฝ่ายบริหารการศึกษา แบ่งออกเป็น
- งานการเจ้าหน้าที่
 - งานบริหารวิชาการ
 - งานการเงิน
 - งานโรงเรียน
- 4.2 ฝ่ายพัฒนาการศึกษา แบ่งออกเป็น
- งานนิเทศการศึกษา
 - งานกิจการนักเรียน
 - งานกิจกรรมเด็ก เยาวชน และการศึกษานอกโรงเรียน
- 4.3 งานธุรการ
5. กองหรือฝ่ายคลัง มีส่วนราชการประกอบด้วย
- 5.1 ฝ่ายพัฒนารายได้ แบ่งออกเป็น
- งานพัฒนารายได้

- งานผลประโยชน์
- งานเร่งรัดรายได้

5.2 ฝ่ายบริหารงานคลัง แบ่งออกเป็น

- งานการเงินและบัญชี
- งานพัสดุและทรัพย์สิน
- งานสถิติการคลัง

5.3 ฝ่ายแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน แบ่งออกเป็น

- งานแผนที่ภาษี
- งานทะเบียนทรัพย์สิน
- งานบริการข้อมูลแผนที่และทะเบียนทรัพย์สิน

5.4 งานธุรการ

6. กองช่าง มีส่วนราชการประกอบด้วย

6.1 ฝ่ายแบบแผนและก่อสร้าง

- งานวิศวกรรม
- งานสถาปัตยกรรม
- งานผังเมือง

6.2 ฝ่ายการโยธา

- งานสาธารณูปโภค
- งานสวนสาธารณะ
- งานศูนย์เครื่องจักรกล
- งานสถานที่และไฟฟ้าสาธารณะ

6.3 งานธุรการ

7. กอง/ฝ่ายช่างสุขาภิบาล มีหน้าที่กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล บำบัดน้ำเสีย มีส่วนราชการประกอบด้วย

7.1 ฝ่ายกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล แบ่งออกเป็น

- งานกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- งานโรงงานกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- งานเครื่องจักรกลและซ่อมบำรุง

7.2 ฝ่ายบำบัดน้ำเสีย แบ่งออกเป็น

- งานแบบแผนและก่อสร้าง
- งานบำรุงรักษาและซ่อมแซม

- งานควบคุมและตรวจสอบการบำบัดน้ำเสีย
- งานวิเคราะห์คุณภาพน้ำ

7.3 งานการคลัง

7.4 งานธุรการ

8. กอง/ฝ่ายวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการวางแผน มีส่วนราชการประกอบด้วย

- 8.1 งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
- 8.2 งานนิติกร
- 8.3 งานจัดทำงบประมาณ
- 8.4 งานวิจัยและประเมินผล
- 8.5 งานประชาสัมพันธ์
- 8.6 งานธุรการ

9. กอง/ฝ่ายสวัสดิการสังคม มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การสังคมสงเคราะห์ มีส่วนราชการประกอบด้วย

- 9.1 งานสังคมสงเคราะห์
- 9.2 งานสวัสดิการเด็กและเยาวชน
- 9.3 งานพัฒนาชุมชน
- 9.4 งานธุรการ

10. กอง/ฝ่ายอนามัยและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสาธารณสุขปโภค มีส่วนราชการประกอบด้วย

10.1 ฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข แบ่งออกเป็น

- งานแผนงานสาธารณสุข
- งานรักษาความสะอาด
- งานสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม
- งานเผยแพร่และฝึกอบรม

10.2 ฝ่ายบริการและส่งเสริมการอนามัย แบ่งออกเป็น

- งานส่งเสริมสุขภาพ
- งานสัตว์แพทย์
- งานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

10.3 งานธุรการ

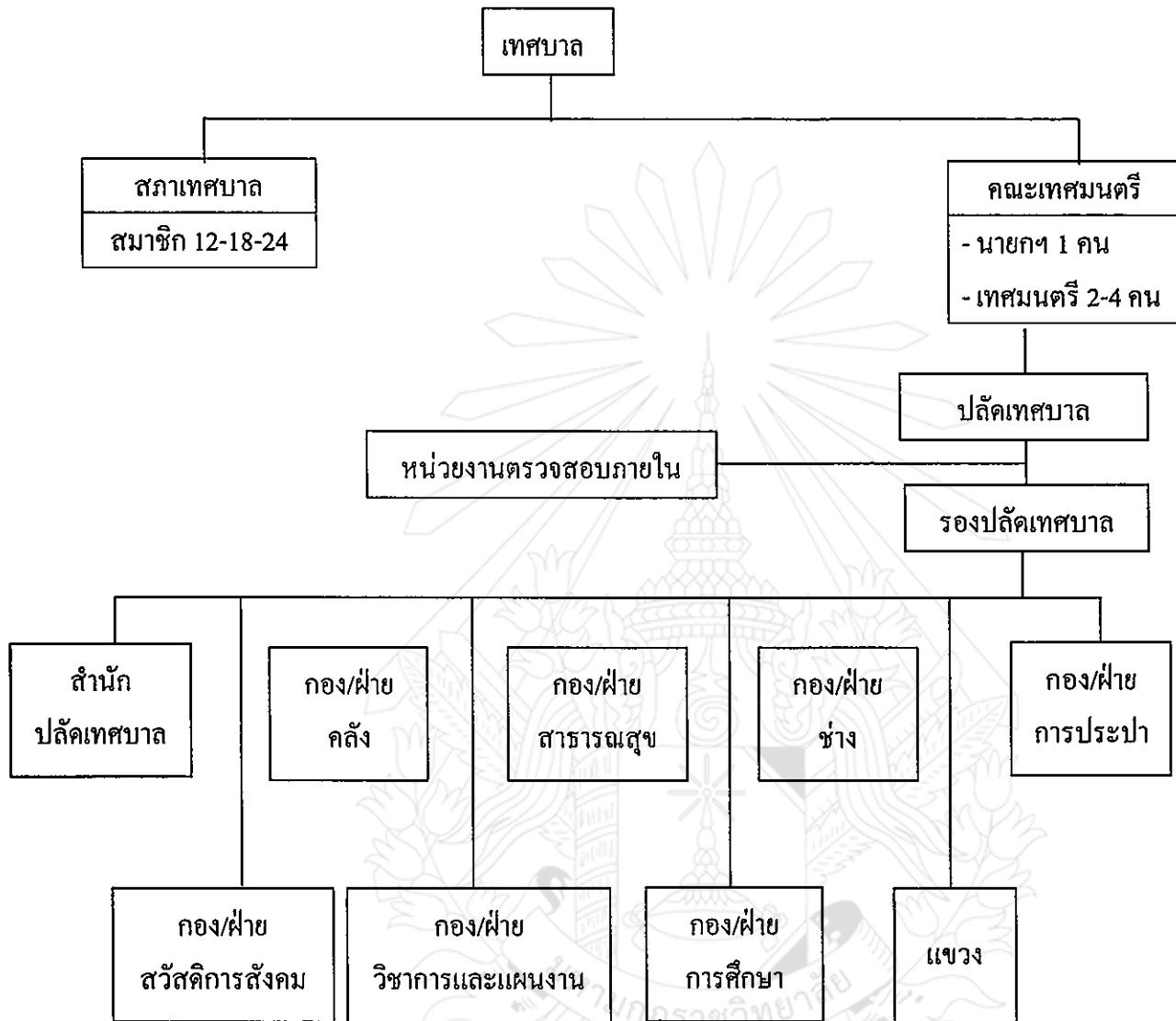
11. หน่วยตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบและกลั่นกรองให้ความเห็นชอบ และข้อเสนอแนะแก่ปลัดเทศบาลเกี่ยวกับการเงินและควบคุมตรวจสอบด้านอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนราชการประกอบด้วย

- 11.1 งานตรวจบัญชี ทะเบียน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 11.2 งานตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายเงิน
- 11.3 งานตรวจสอบเอกสารการเงินทุกประเภท
- 11.4 งานตรวจสอบภาษีทั้งภายนอกและภายใน
- 11.5 งานตรวจสอบการเก็บรักษา หลักฐานการเงิน การบัญชีการจัดเก็บรายได้
- 11.6 งานตรวจสอบทรัพย์สินและการเก็บรักษา
- 11.7 งานตรวจสอบทรัพย์สินของเทศบาล
- 11.8 งานตรวจสอบการทำประโยชน์ทรัพย์สินของเทศบาล

12. แขวง เป็นส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับรองการเจริญเติบโตของเทศบาล ในอนาคตหรือกรณีที่เป็นเทศบาลขนาดใหญ่ จะสามารถแบ่งเป็นแขวงโดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดระเบียบในการจัดตั้งแขวงไว้ว่าจะต้องเป็นเทศบาลที่มีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 20 ตารางกิโลเมตร มีประชากรไม่ต่ำกว่า 100,000 คน และมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน ไม่ต่ำกว่า 60 ล้านบาท โดยให้มีส่วนราชการประกอบด้วย

- 12.1 สำนักงานแขวง
- 12.2 งานการศึกษา
- 12.3 งานคลัง
- 12.4 งานสวัสดิการสังคม
- 12.5 งานช่าง
- 12.6 งานประปา
- 12.7 งานสาธารณสุข

แผนภูมิ แสดงโครงสร้างและการแบ่งส่วนราชการการบริหารของเทศบาล

ที่มา : โกวินท์ พวงงาม (2543 : 131)

แผนภูมิ เทศบาลตำบลตาม พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543

2.5.3 อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

ท้องถิ่นใดที่ได้มีการจัดตั้งเป็นเทศบาลแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเทศบาลประเภทกั้ตามย่อมตติองปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตามทีกฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมฉบับต่าง ๆ ได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้หลายประการจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มหน้าที่ กั้คือ

1. หน้าที่ที่จัดทำในเขตเทศบาล

1.1 เทศบาลตำบล ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องกระทำและอาจกระทำในเขตเทศบาลดังนี้

ก. หน้าที่ที่ต้องกระทำ

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ให้หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายบัญญัติให้เป็น

หน้าที่ของเทศบาล

ข. หน้าที่อาจกระทำ

1. น้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงระบบไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศพาณิชย์

1.2 เทศบาลนคร ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องกระทำและอาจกระทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

ก. หน้าที่ที่ต้องกระทำ

1. กิจการที่ระบุไว้ว่าเป็นหน้าที่ของเทศบาลเมืองต้องกระทำ
2. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
3. กิจการอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

ข. หน้าที่ที่อาจกระทำ

เทศบาลนครอาจกระทำกิจการอื่น ๆ ดังที่ระบุให้เป็นหน้าที่ที่เทศบาลเมืองอาจกระทำ ได้ ยกเว้นกิจการ “ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก” และ “กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข” ที่กฎหมายกำหนดให้กิจการทั้งสองอย่างนี้เป็นกิจการหรือหน้าที่ที่เทศบาลต้องกระทำ

2. หน้าที่ที่จัดทำนอกเขตเทศบาล

เทศบาลมีอำนาจหน้าที่จะกระทำนอกเขตเทศบาลได้ โดยกิจการที่จะจัดทำนั้นจะต้องเข้าข่ายตามหลักเกณฑ์ 3 ประการ

- 2.1 เมื่อการนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อยู่ในเขตของตน
- 2.2 ได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขภาพิบาล สภาจังหวัดหรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

3. หน้าที่ที่จัดทำร่วมกับเทศบาลอื่น

ถ้ามีกิจการใด อันอยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไป จะร่วมกันทำ ก็ให้จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า “สหการ” ซึ่งมีสภาพเป็นทบวงการเมือง และมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยผู้แทนของเทศบาลที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย

การจัดตั้งสหการ จะทำได้ก็แต่โดยตราพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะได้กำหนดชื่ออำนาจหน้าที่ และเตรียมการดำเนินงานไว้

การขุดลอกสหการ ให้ตราพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดวิธีการจัดทรัพย์สินไว้ด้วย สหการอาจได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและอาจกู้เงินได้ในประเภท พันธบัตร หรือเงินกู้ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้ หรือประเภทเงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ

สำหรับหน้าที่ของสภาเทศบาลตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ มีดังนี้

1. อำนาจในการตราเทศบัญญัติ

เทศบัญญัติ คือ กฎข้อบังคับของท้องถิ่น ซึ่งมีผลใช้บังคับได้เฉพาะในเขตเทศบาลนั้น ๆ เท่านั้น โดยสภาเทศบาลเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณีต่อไปนี้

ก. เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล

ข. เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติ หรือให้อำนาจตราเทศบัญญัติเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนั้น ๆ

สำหรับการพิจารณาตราเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี ถือว่าเป็นการใช้อำนาจสูงสุดในการควบคุม ถ้าหากร่างดังกล่าวไม่ได้รับการเห็นชอบจากสภาเทศบาลแล้ว นั้นหมายถึง คณะเทศมนตรีสิ้นสุดในหน้าที่ (เพราะการไม่เห็นด้วยของสภาเทศบาลมีความหมายถึงการไม่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่นด้วย) โดยมีเงื่อนไขที่น่าสังเกตว่าผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องเห็นชอบด้วย และในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นด้วยนั้น การตัดสินใจในขั้นสุดท้ายจะขึ้นอยู่กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่าจะดำเนินการอย่างไร

ส่วนในการตราข้อบัญญัติทั่วไปจะมีหลักการคล้ายกัน แต่ต่างกันตรงที่ว่าร่างดังกล่าวได้รับการวินิจฉัยขั้นสุดท้ายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นด้วย

2. อำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหาร

สภาเทศบาลมีอำนาจในการควบคุมคณะเทศมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายบริหารให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนและนโยบายที่กำหนดไว้ โดยมีมาตรการควบคุมที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ

2.1 การตั้งกระทู้ถาม

สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิที่จะตั้งกระทู้ถามคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีในข้อความใด ๆ ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ได้ ถ้าหากสมาชิกสภาเกิดสงสัยหรือมีข้อข้องใจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรี หรือเมื่อสังเกตเห็นว่าการกระทำใด ๆ ของฝ่ายบริหารจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อท้องถิ่นหรือประชาชนในท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้นายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรีนั้น ๆ จะต้องตอบกระทู้ถามให้สมาชิกสภาหายข้องใจ แต่ฝ่ายบริหารมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถามก็ได้ ถ้าเห็นว่ายังไม่สมควรตอบเพราะถ้าหากตอบไปแล้ว จะเกิดความไม่ปลอดภัยหรือเสียประโยชน์ที่สำคัญของเทศบาล

2.2 การเปิดอภิปราย

กฎหมายว่าด้วยเทศบาลได้ให้สิทธิแก่สมาชิกสภาเทศบาลขอเปิดอภิปรายต่อคณะเทศมนตรี หรือเทศมนตรีคนใดคนหนึ่งได้ ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการที่กำหนดไว้ เช่น มีข้อกล่าวหาคณะเทศมนตรีว่าปฏิบัติงานไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่และมีความประพฤดิเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ศรีตำแหน่ง ฯลฯ

2.3 การอนุมัติงบประมาณประจำปี

ก่อนที่จะมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในรอบปีต่อไป คณะเทศมนตรีจะต้องเสนองบประมาณประจำปีเพื่อขออนุมัติต่อสภาเทศบาลเสียก่อน และเมื่อสภาได้อนุมัติแล้วจึงจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ การที่กำหนดให้ต้องเสนองบประมาณก่อนนั้นเพื่อที่สภาเทศบาลซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นนั้นสามารถควบคุมการจัดหา รายได้การใช้จ่ายเงินของฝ่ายบริหารให้เป็นอย่างถูกต้องและตรงกับความต้องการของท้องถิ่น และในกรณีที่สภาเทศบาลพิจารณาแล้วลงมติไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติ งบประมาณประจำปีที่คณะเทศมนตรีเสนอแล้ว ไม่ว่าจะต้องเหตุใดก็ตามจะมีผลทำให้คณะเทศมนตรีชุดนั้นต้องพ้นตำแหน่งไป

3. อำนาจในการให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะเทศมนตรี

บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเทศบาลได้กำหนดเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีไว้ว่าให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นนายกเทศมนตรีและเทศมนตรี ด้วยความเห็นชอบของสภาเทศบาล”

กล่าวโดยสรุปคือ อำนาจในการเห็นชอบแต่งตั้งคณะเทศมนตรีโดยสภาเทศบาลจะเสนอการเห็นสมควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง มีข้อสังเกตว่าในปัจจุบันมีการจัดกลุ่มในลักษณะพรรคการเมืองขึ้น ดังนั้นกลุ่มที่ได้รับเลือกตั้งเป็นฝ่ายเสียงข้างมากจะมีโอกาสสูงที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นฝ่ายบริหาร (คณะเทศมนตรี)

4. อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสภาเทศบาล

เพื่อที่จะให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสภาเทศบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สภาเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะตั้งคณะกรรมการเพื่อให้ปฏิบัติการกิจที่มอบหมายให้ทำ ซึ่งคณะกรรมการที่สภาเทศบาลจะแต่งตั้งนี้สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

4.1 คณะกรรมการสามัญ คือ คณะกรรมการที่ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากสภาเทศบาล และกระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาเทศบาลได้ไม่เกิน 2 คณะ โดยเทศบาลนครให้มีกรรมการในคณะหนึ่ง ๆ ไม่เกิน 5 นาย ส่วนเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลให้มีกรรมการในคณะหนึ่ง ๆ ได้ไม่เกิน 3 นาย

4.2 คณะกรรมการวิสามัญ คือ คณะกรรมการที่ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่มีได้เป็นสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสภาเทศบาลโดยอาจมีจำนวนและองค์ประกอบของคณะกรรมการได้เช่นเดียวกับคณะกรรมการสามัญดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

5. อำนาจของสมาชิกสภาเทศบาลในการเป็นกรรมการพัฒนาเทศบาล

โดยตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลที่สภาเทศบาลคัดเลือกไม่เกิน 3 คน เป็นกรรมการพัฒนาเทศบาล เพื่อทำหน้าที่ (1) กำหนดแนวทางการพัฒนาเทศบาลให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ และสอดคล้องกับปัญหาของเทศบาล (2) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นและ (3) ให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนา

จากที่กล่าวมาในการบริหารงานของเทศบาลจะเห็นว่าการบริหารงานประกอบด้วยคณะเทศมนตรี จะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น จึงเห็นได้ว่าหน้าที่สำคัญในการวางแผนดำเนินงานก็คือ คณะเทศมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบ ควบคุมจัดทำให้เป็นไปตามแผนนั้น จึงเท่ากับคณะเทศมนตรีรับผิดชอบในด้านการวาง “นโยบาย” นั้นเอง เมื่อเปรียบเทียบกับการบริหารงานของรัฐบาลแล้วคณะเทศมนตรีก็เช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรีซึ่งบริหารราชการด้วยนโยบาย ส่วนงานประจำทั้งหมดย่อมอยู่ในความรับผิดชอบของปลัดเทศบาลหรือคล้ายกับปลัดกระทรวง

สำหรับสภาเทศบาลจะทำหน้าที่การตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งกับตัวบทกฎหมาย ซึ่งใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปในเขตเทศบาลหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล และตามที่กฎหมายบัญญัติและให้อำนาจไว้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในกรณีหลังนี้ กฎหมายได้ให้อำนาจแก่สภาเทศบาลมากในการวางแผนนโยบายและการควบคุมการบริหารงานของคณะเทศมนตรี การใช้

อำนาจที่นับว่าสำคัญที่สุดของสภาเทศบาลในกรณีนี้คือ การพิจารณาตราเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี นับว่าสภาเทศบาลได้ใช้อำนาจสูงสุดในการบริหารและควบคุมคณะเทศมนตรี

2.5.4 ความเป็นมาของเทศบาลนครสงขลา

สมัยโบราณสงขลาเป็นชุมชนประมงบนคาบสมุทรสทิงพระ ต่อมาพ่อค้าชาวตะวันตกใช้เป็นท่าเรือสินค้า ชุมชนจึงขยายตัวเป็นเมืองท่าสำคัญปรากฏชื่อในแผนที่เก่าของชาวตะวันตกว่า “Singora” เจ้าเมืองสงขลายุคแรกเป็นชาวมุสลิม

สมัยกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ส่งกองทัพมาปราบทำลายเมืองอย่างราบคาบ จึงมีการย้ายเมือง ไปอยู่ที่แหลมสน (ปัจจุบันอยู่บ้านบ่อเตย อำเภอสิงหนคร) เจ้าเมืองเป็นชาวพื้นเมืองบ้าง ชาวจีนบ้าง ตามยุคตามสมัย สมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์เมืองสงขลามีฐานะเป็นประเทศราชของอาณาจักรสยาม ซึ่งทรงให้สร้างเมืองใหญ่ที่ฝั่งตำบลบ่อยาง ใช้เวลาสร้างเมืองถึง 10 ปี และรัชกาลที่ 4 ทรงเสด็จมาพำนักถึง 2 ครั้ง พ.ศ. 2439 สงขลาเป็นที่ว่าการมณฑลนครศรีธรรมราช และ พ.ศ. 2463 สถาปนาเป็นสุขาภิบาลเมืองสงขลา พ.ศ. 2478 ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองสงขลา และ พ.ศ. 2542 มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลเมืองสงขลาเป็นเทศบาลนครสงขลา (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอน 110 ก. วันที่ 10 พฤศจิกายน 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 2542)

สงขลาจึงเป็นเมืองประวัติศาสตร์และศูนย์รวมของวัฒนธรรมทั้งไทย-จีน-มุสลิมและฝรั่ง ทั้งยังเป็นจุดยกพลขึ้นบกของกองทัพญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

2.5.5 โครงสร้างเทศบาลนครสงขลา

เทศบาลนครสงขลาเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ปัจจุบันนี้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546) เป็นกฎหมายแม่บท มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีบุคลากรเป็นของตนเอง มีรายได้หรืองบประมาณเป็นของตนเอง มีอิสระในการบริหารงานภายในขอบเขตของกฎหมาย

องค์การเทศบาล

องค์การเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (รวมทั้งที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546) ประกอบด้วย สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี

สภาเทศบาล

สภาเทศบาลนครสงขลาประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 24 คน ซึ่งประชาชนเลือกตั้งโดยตรงตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 และสภาเทศบาลได้มีการคัดเลือกประธานสภาเทศบาล 1 คน และรองประธานสภาเทศบาล 1 คน โดยให้ประธานสภาเทศบาลมีหน้าที่ดำเนินกิจการของเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการ

ประชุมสภาเทศบาล และให้รองประธานสภาเทศบาลมีหน้าที่กระทำการแทนประธานสภาเทศบาล ในเมื่อประธานสภาเทศบาลไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้สมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง โดยให้สภาเทศบาลเลือกพนักงานหรือข้าราชการหรือสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาเทศบาล

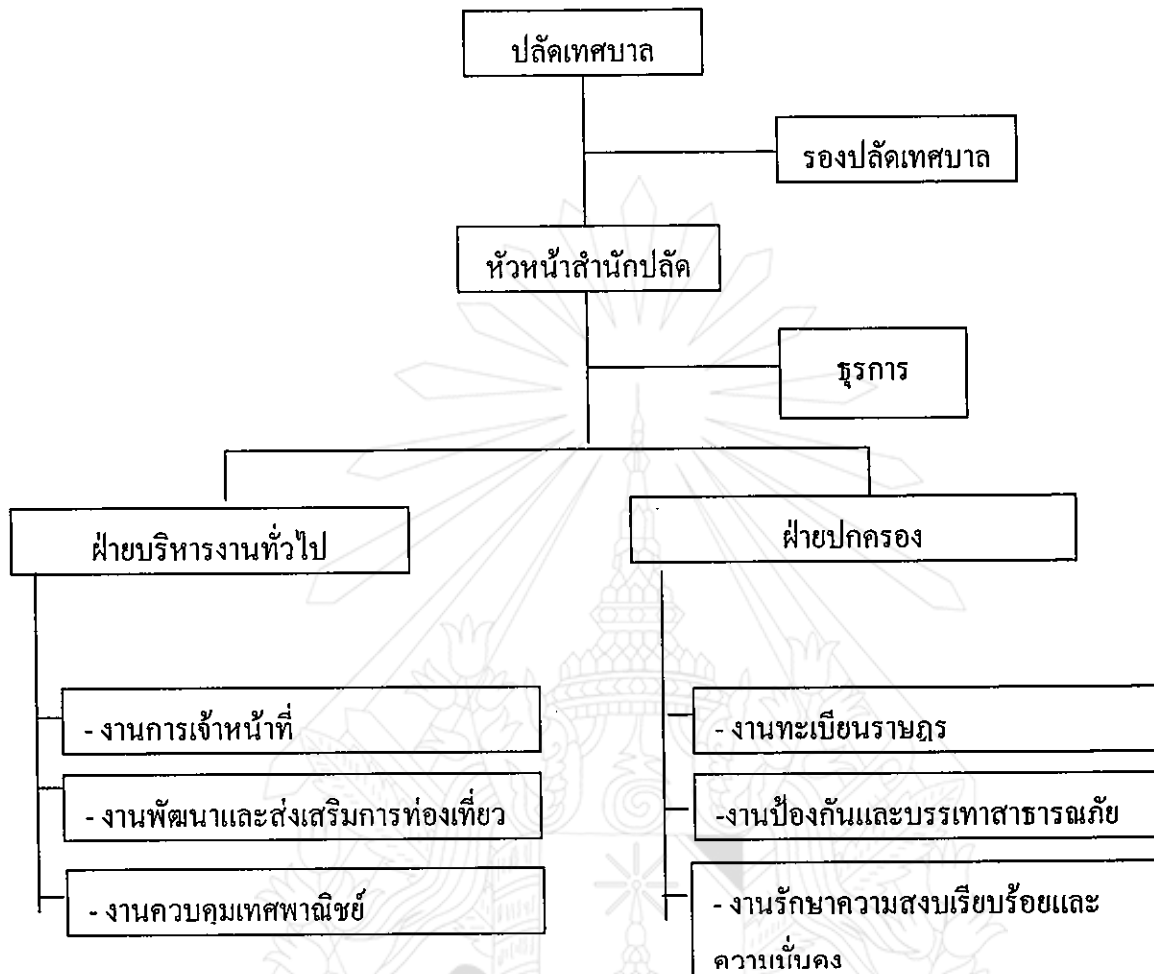
นายกเทศมนตรี ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน ซึ่งประชาชนเลือกตั้งโดยตรงตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ โดยนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 4 คน ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย และนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลได้รวมกันไม่เกิน จำนวน 5 คน และให้นายกเทศมนตรีมีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและพนักงานจ้าง โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชา พนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างรองจากนายกเทศมนตรี และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย

ด้านการบริหาร

เทศบาลนครสงขลา มีหน้าที่ในการบริหารงานตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (รวมทั้งที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546) ตามอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำ และหน้าที่ที่อาจจะทำกิจการใด ๆ ในเขตหรือนอกเขตเทศบาล รวมถึงหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีนายกเทศมนตรีมีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและพนักงานจ้าง โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและพนักงานจ้างรองจากนายกเทศมนตรี และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย และให้รองปลัดเทศบาลเป็นผู้ช่วยตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากปลัดเทศบาล³³

³³เทศบาลนครสงขลา, “แผนพัฒนาเทศบาลนครสงขลาสามปี 2549-2551”, กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลนครสงขลา, (อัคราณา).

สำนักปลัดเทศบาล

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลาโดยตรง ไม่มีผู้ใดทำการศึกษาวิจัยไว้ แต่มีงานวิจัยที่พอจะนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยดังต่อไปนี้

สุภาพ ศรีเมือง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลศึกษากรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธารมณ์ จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบลพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในระดับมาก

การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ พบว่าการมีส่วนร่วมรับประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง³⁴

ดุสิตา แก้วสมบุญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมด้านร่วมคิด พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนกึ่งหนึ่งมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดในระดับปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนกึ่งหนึ่งมีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจในระดับปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการตามโครงการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมด้านร่วมปฏิบัติการตามโครงการ ในระดับปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมด้านร่วมติดตามและประเมินผล พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดมีส่วนร่วมด้านร่วมติดตามและประเมินผลในระดับปานกลาง³⁵

บุญมา แสงกล้า ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมในทุกๆ ด้านอยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมในทุกๆ ด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง

³⁴สุภาพ ศรีเมือง, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล : ศึกษากรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2544, 155 หน้า.

³⁵ดุสิตา แก้วสมบุญ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2545, 195 หน้า.

3. ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมในทุกๆ ด้านอยู่ในระดับมาก³⁶

จรรยาพันธ์ เขี้ยววิทย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาพื้นที่ป่าเขาหลวงและชุมชนบ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีสถานภาพด้านครอบครัว อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับข้อมูลข่าวสาร และการเคยได้รับความเดือดร้อนหรือเคยประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีสถานภาพด้านเพศ การศึกษา รายได้ อาชีพ การได้รับผลประโยชน์ การเป็นผู้นำ การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกชุมชน การติดต่อสัมพันธ์กับบุคลากรของรัฐ และความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่นต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน³⁷

นพคุณ แก้วประไพ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมพื้นฐาน กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมคิด ด้านการมีส่วนร่วมด้านตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติตามกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ตามตัวแปรเพศ อายุ และระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง³⁸

³⁶พ.ต.ท.บุญมา แสงกล้า, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2545, 180 หน้า.

³⁷จรรยาพันธ์ เขี้ยววิทย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาพื้นที่ป่าเขาหลวงและชุมชนบ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2545, 160 หน้า.

³⁸นพคุณ แก้วประไพ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพื้นฐาน : กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ), 2545, 135 หน้า.

ปิยฉัตร พึ่งเกียรติรัมย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในจังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในจังหวัดปัตตานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับสูง ด้านการเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง ด้านการติดต่อกับทางราชการอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของพรรคการเมืองอยู่ในระดับต่ำ สำหรับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านกับปัจจัยระดับบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และศาสนาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีสถานภาพสมรสและที่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน³⁹

จากผลงานวิจัยที่กล่าวมา ทำให้ทราบถึงลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนว่าได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ เช่น ด้านความร่วมมือ ร่วมเสนอปัญหา ร่วมตัดสินใจ ร่วมในการรับประโยชน์ ร่วมในการติดตามและประเมินผล เป็นต้น รวมทั้งสาเหตุของการไม่เข้ามามีส่วนร่วม เพราะคิดว่ามีตัวแทนอยู่แล้ว คือ สมาชิกสภาเทศบาลนครสงขลา และไม่เข้าใจการดำเนินงานเทศบาลนครสงขลา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา

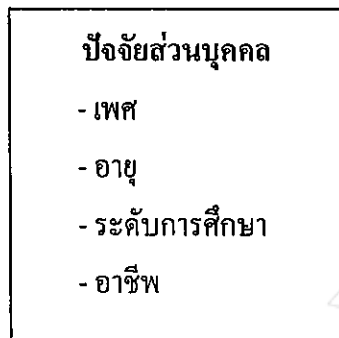
2.7 สรุปกรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากเอกสารของกองพัฒนาสตรีเด็กและเยาวชนซึ่งได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมว่า มี 5 ขั้นตอนคือ การร่วมคิด , การร่วมตัดสินใจ , การร่วมปฏิบัติตามกิจกรรม , การร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผล และได้ศึกษาจากแนวคิดของ โกวิทช์ พวงงาม ซึ่งกล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วม ควรมีขั้นตอนด้านการร่วมคิด, การร่วมจัดทำแผน, การร่วมปฏิบัติ, การร่วมติดตามและประเมินผล และการร่วมรับประโยชน์ จากที่ได้กล่าวมาถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้สรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตาม

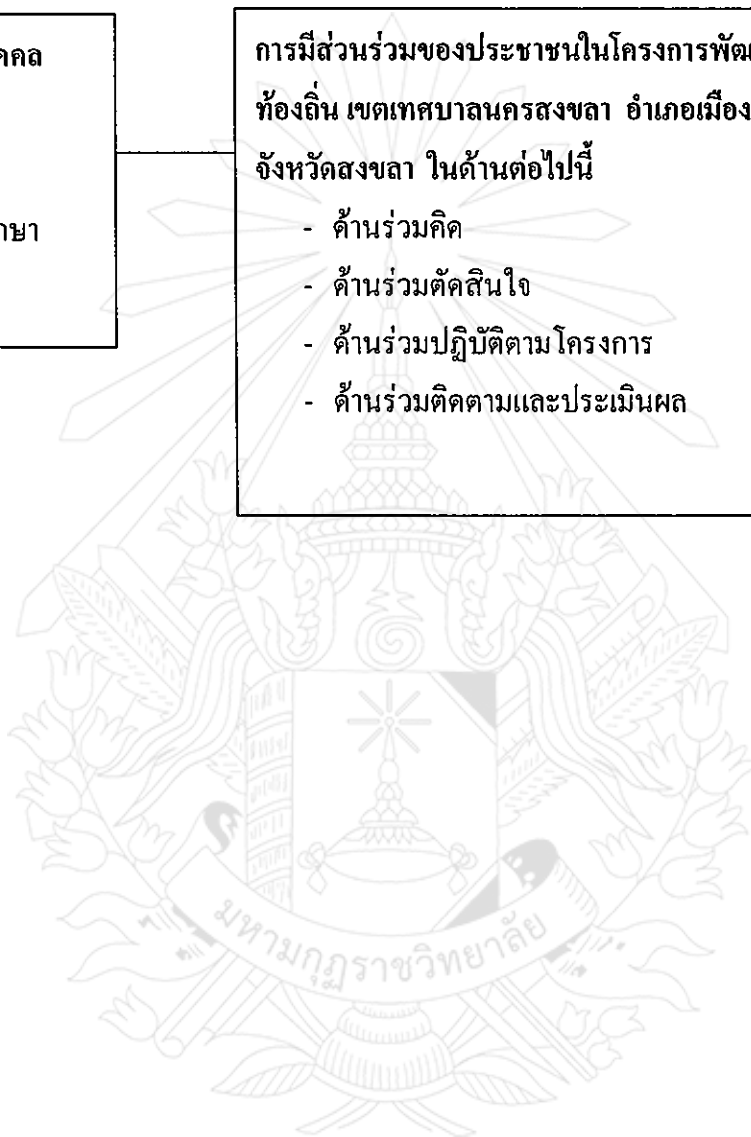
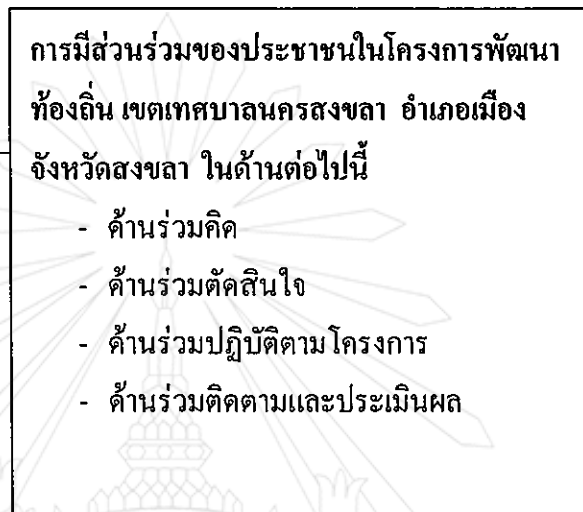
³⁹ปิยฉัตร พึ่งเกียรติรัมย์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในจังหวัดปัตตานี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2547, หน้า 109.

โครงการ และมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล เพื่อสร้างเป็นกรอบแนวความคิดของการวิจัยแยก
เป็นตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

ตัวแปรพื้นฐาน

ตัวแปรศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา และกำหนดให้มีการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่มีโครงสร้างแน่นอน และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการวิจัยในการดำเนินการศึกษาดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลนครสงขลา จำนวน 32 ชุมชน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 18,107 ครัวเรือน มีจำนวนประชากร 82,064 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของ krejcie and Morgan ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 384 คน¹

¹วิชิต อุ๋อัน, การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS, (ปทุมธานี : พรินท์เอทมี, 2550), หน้า 75.

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open - Ended Question) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับปัจจัยระดับบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นคำถามปลายปิดในรูปแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 35 ข้อได้แก่

ก) ด้านร่วมคิด	จำนวน	11 ข้อ
ข) ด้านร่วมตัดสินใจ	จำนวน	9 ข้อ
ค) ด้านร่วมปฏิบัติการตามโครงการ	จำนวน	8 ข้อ
ง) ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	จำนวน	7 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้างตามกรอบที่จะศึกษาโดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้ คือ

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจของพนักงาน เอกสารและผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือโดยใช้คำถามครอบคลุม และตรงประเด็นกับแรงจูงใจการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับกรอบที่กำหนดไว้
4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมตามแนวทางการสร้างเครื่องมือ
5. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับประชาชนที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับประชาชนที่ใช้เก็บจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (reliability) ของ

แบบสอบถามโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .88

6. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3.4 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการได้แก่ทฤษฎีแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดขอบเขตคำถาม และสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อให้เกิดความถูกต้องและความเที่ยงตรงเนื้อหา
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ Alpha (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.88
5. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง และน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาพื้นที่ที่จะดำเนินการเก็บข้อมูล ในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2. ทำหนังสือขออนุญาตนายกเทศมนตรีนครสงขลา เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามทุกชุด
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมีคำตอบให้เลือก (Check List) โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วม ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับ	มาก
3	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด/ไม่มีเลย

วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา โดยหาค่าเฉลี่ย และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.68 - 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของประชาชนได้ผลอยู่ในระดับสูง
ค่าเฉลี่ย	2.34 - 3.67	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของประชาชนได้ผลอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 2.33	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของประชาชนได้ผลอยู่ในระดับต่ำ

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐาน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ สถิติพื้นฐาน มีดังนี้

1. การแจกแจงความถี่
2. ค่าร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการหา}}{\text{จำนวนทั้งหมด}} \times 100$$

3. ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} \quad \text{แทน} \quad \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N แทน จำนวนประชากร²

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน

$(\sum X)^2$ แทน จำนวนคะแนน

N แทน จำนวนประชากร³

5. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

ของครอนบาค (Cronbach) ใช้สูตร

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{\eta}{\eta - 1} \left\{ 1 - \frac{\sum Si^2}{Si^2} \right\}$$

เมื่อ

α หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

η หมายถึง จำนวนข้อคำถาม

$\sum Si^2$ หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

Si^2 หมายถึง ความแปรปรวนของแต่ละข้อ⁴

² ส่องศรี ชมภูวงศ์, การออกแบบการวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช, 2548), หน้า 55.

³ มะลิวัลย์ สมศักดิ์, ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2543), หน้า 153.

⁴ เรื่องเดียวกัน.

6. หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับ
 วัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ⁵

⁵สังศรี ชมภูวงศ์, การออกแบบการวิจัย, อ่างแล้ว, 2548, หน้า 36.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ คือ

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติดังต่อไปนี้ คือ

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังปรากฏในตารางที่ 1-4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา วิเคราะห์เป็นรายด้านและรายชื่อโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ดังปรากฏในตารางที่

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา ตัวอย่าง ดังปรากฏในตารางที่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	161	41.9
หญิง	223	58.1
รวม	384	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 เพศชาย จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
21 – 40 ปี	188	49.0
41 – 60 ปี	156	40.6
60 ปีขึ้นไป	40	10.4
รวม	384	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 21 – 40 ปี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 41 – 60 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 และน้อยที่สุดมีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3.ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา	261	68.0
อนุปริญญา หรือ ปวส.	88	22.9
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	35	9.1
รวม	384	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมาได้แก่ ระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 และน้อยที่สุด ได้แก่ ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับอาชีพ

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		
ประมง	74	19.3
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	88	22.9
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	126	32.8
แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ	96	25.0
รวม	384	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมาได้แก่ อาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 อาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 และน้อยที่สุด อาชีพประมง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา วิเคราะห์เป็นรายด้านและ รายข้อโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมคิด จำแนกตามเพศ

ที่	1. ด้านร่วมคิด	ระดับการมีส่วนร่วม					
		ชาย			หญิง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน	3.96	1.10	สูง	3.84	1.18	สูง
2.	เสนอโครงการที่เป็นประโยชน์หรือสามารถแก้ปัญหาของชุมชน	3.70	.98	สูง	3.66	1.03	ปานกลาง
3.	ร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน	3.93	1.15	สูง	3.70	1.21	สูง
4.	ร่วมคิดเรื่องการบริหารจัดการโครงการที่จัดทำในชุมชน	3.80	1.07	สูง	3.65	1.12	ปานกลาง
5.	ร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นกับผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน	3.97	1.15	สูง	3.75	1.21	สูง
6	ร่วมประชุมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการชุมชนถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.85	1.14	สูง	3.83	1.12	สูง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ที่	1. ด้านร่วมคิด	ระดับการมีส่วนร่วม					
		ชาย			หญิง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7.	ร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.99	1.13	สูง	3.84	1.18	สูง
8.	ร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.52	0.97	ปานกลาง	3.55	1.06	ปานกลาง
9.	ร่วมคิดวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้กับชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่ได้รับการแนะนำจากคณะกรรมการชุมชน	3.60	1.13	ปานกลาง	3.46	1.06	ปานกลาง
10.	ได้พูดคุยปรึกษารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.35	1.09	ปานกลาง	3.40	1.04	ปานกลาง
11.	ร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.47	1.17	ปานกลาง	3.35	1.09	ปานกลาง
	รวม	3.74	0.83	สูง	3.64	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในต่อโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมคิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า เพศชาย ประเด็นร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นกับผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง และประเด็นได้พูดคุยปรึกษารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

เพศหญิง ประเด็นร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน และร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมา ประเด็นร่วมประชุมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการชุมชนถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมทบทวนการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมตัดสินใจ จำแนกตามเพศ

ที่	2. ด้านร่วมตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		ชาย			หญิง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ร่วมประชุมพิจารณาตัดสินใจในการวางแผนโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.48	1.04	ปานกลาง	3.44	1.05	ปานกลาง
2.	ร่วมตัดสินใจในการเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.34	1.18	ปานกลาง	3.42	1.11	ปานกลาง
3.	ร่วมตัดสินใจการเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.35	1.05	ปานกลาง	3.35	1.04	ปานกลาง
4.	ร่วมตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.38	1.05	ปานกลาง	3.36	1.15	ปานกลาง
5.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจในการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น กับชาวบ้านและคณะกรรมการชุมชน	3.45	1.12	ปานกลาง	3.49	1.17	ปานกลาง
6	ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.57	1.14	ปานกลาง	3.49	1.17	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ที่	2. ด้านร่วมตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		ชาย			หญิง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำสาธารณประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน ปลูกคลอง เป็นต้น	3.97	1.20	สูง	3.72	1.26	สูง
8.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.06	1.21	สูง	3.86	1.24	สูง
9.	ร่วมตัดสินใจในการเลือกวิธีการติดตามผลและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.71	1.29	สูง	3.67	1.23	ปานกลาง
	รวม	3.59	0.88	ปานกลาง	3.53	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า เพศชายประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำสาธารณประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนนปลูกคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมตัดสินใจในการเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

เพศหญิง ประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อ

จัดทำสาธารณประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมตัดสินใจการเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ จำแนกตามเพศ

ที่	3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		ชาย			หญิง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.77	1.19	สูง	3.73	1.21	สูง
2.	ร่วมประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.43	1.01	ปานกลาง	3.37	0.99	ปานกลาง
3.	ร่วมปฏิบัติตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.47	1.07	ปานกลาง	3.35	1.10	ปานกลาง
4.	ร่วมออกแรงโดยการรับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.06	1.19	ปานกลาง	2.94	1.18	ปานกลาง
5.	ร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้กับการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.09	1.15	ปานกลาง	2.90	1.19	ปานกลาง
6	ร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกแรงในลักษณะรับจ้างตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.16	1.13	ปานกลาง	3.10	1.15	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		ชาย			หญิง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7.	ร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกเงินและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.12	1.24	ปานกลาง	3.02	1.22	ปานกลาง
8.	ได้เคยชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมกิจกรรมในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.34	1.06	ปานกลาง	3.31	1.07	ปานกลาง
	รวม	3.30	0.74	ปานกลาง	3.22	0.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า เพศชายประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมออกแรงโดยการรับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

เพศหญิง ประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้กับการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในปานกลาง

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
โครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมติดตามและประเมินผล จำแนกตามเพศ

ที่	4. ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม					
		ชาย			หญิง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ร่วมวางแผนในการติดตามและประเมินผลตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.47	1.13	ปานกลาง	3.29	1.12	ปานกลาง
2.	ร่วมติดตามสังเกตการทำงานของผู้รับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.24	1.15	ปานกลาง	3.33	1.14	ปานกลาง
3.	ร่วมเผยแพร่การปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.45	1.14	ปานกลาง	3.30	1.14	ปานกลาง
4.	ร่วมดูแลรักษาสาธารณสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้น	3.58	1.14	ปานกลาง	3.51	1.15	ปานกลาง
5.	ร่วมติดตามผลและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.52	1.07	ปานกลาง	3.37	1.18	ปานกลาง
6	ร่วมสรุปผลการติดตามผลและประเมินผลในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.55	1.17	ปานกลาง	3.50	1.18	ปานกลาง
7.	ร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.66	1.25	ปานกลาง	3.57	1.23	ปานกลาง
	รวม	3.50	0.93	ปานกลาง	3.41	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 4. 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นประเด็น พบว่า เพศชายประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมดูแลรักษาสาธารณสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมติดตามสังเกตการทำงานของผู้รับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง

เพศหญิง ประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมดูแลรักษาสาธารณสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมวางแผนในการติดตามและประเมินผลตามโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอำเภอตามเพศ

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา	ระดับการมีส่วนร่วม					
		ชาย			หญิง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านร่วมคิด	3.74	0.83	สูง	3.64	0.91	ปานกลาง
2.	ด้านร่วมตัดสินใจ	3.59	0.88	ปานกลาง	3.53	0.91	ปานกลาง
3.	ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	3.30	0.74	ปานกลาง	3.22	0.78	ปานกลาง
4.	ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	3.50	0.93	ปานกลาง	3.41	0.93	ปานกลาง
	รวม	3.53	0.76	ปานกลาง	3.45	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าเพศชาย ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

เพศหญิงด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมคิด จำแนกตามอายุ

ที่	1. ด้านร่วมคิด	ระดับการมีส่วนร่วม									
		อายุ 21-40 ปี			อายุ 41-60 ปี			อายุ 61 ปีขึ้นไป			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
1.	ร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน	3.66	1.11	ปานกลาง	3.85	1.14	สูง	3.80	1.24	สูง	
2.	เสนอโครงการที่เป็นประโยชน์หรือสามารถแก้ปัญหาของชุมชน	3.53	1.07	ปานกลาง	3.64	1.08	ปานกลาง	3.61	0.99	ปานกลาง	
3.	ร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน	3.48	1.18	ปานกลาง	3.66	1.13	ปานกลาง	3.89	1.21	สูง	
4.	ร่วมคิดเรื่องการบริหารจัดการโครงการที่จัดทำในชุมชน	3.54	1.11	ปานกลาง	3.60	1.14	ปานกลาง	3.66	1.14	ปานกลาง	
5.	ร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นกับผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน	3.49	1.23	ปานกลาง	3.78	1.19	สูง	3.84	1.29	สูง	
6.	ร่วมประชุมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการชุมชนถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.54	1.18	ปานกลาง	3.76	1.15	สูง	3.90	1.17	สูง	
7.	ร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.58	1.13	ปานกลาง	3.91	1.08	สูง	3.82	1.08	สูง	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	1. ด้านแนวคิด	ระดับการมีส่วนร่วม									
		อายุ 21-40 ปี		อายุ 41-60 ปี		อายุ 61 ปีขึ้นไป					
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
8.	ร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.47	1.05	ปานกลาง	3.49	0.98	ปานกลาง	3.44	1.07	ปานกลาง	
9.	ร่วมคิดวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้กับชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่ได้รับการแนะนำจากคณะกรรมการชุมชน	3.42	1.06	ปานกลาง	3.40	1.02	ปานกลาง	3.50	1.18	ปานกลาง	
10.	ได้พูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.42	1.15	ปานกลาง	3.31	1.13	ปานกลาง	3.29	1.04	ปานกลาง	
11.	ร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.28	1.10	ปานกลาง	3.22	1.20	ปานกลาง	3.41	1.16	ปานกลาง	
	รวม	3.49	0.91	ปานกลาง	3.62	0.88	ปานกลาง	3.96	0.77	สูง	

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา คำนร่วมคิดโดยรวม อยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี ประเด็นร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41 – 60 ปี ประเด็นร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ประเด็นร่วมประชุมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการชุมชนถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

ที่	2. ด้านร่วมตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม									
		อายุ 21-40 ปี			อายุ 41-60 ปี			อายุ 61 ปีขึ้นไป			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
1.	ร่วมประชุมพิจารณาตัดสินใจในการวางแผนโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.34	1.07	ปานกลาง	3.35	1.06	ปานกลาง	3.75	0.99	สูง	
2.	ร่วมตัดสินใจในการเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.26	1.16	ปานกลาง	3.39	1.14	ปานกลาง	3.49	1.11	ปานกลาง	
3.	ร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.32	1.06	ปานกลาง	3.33	1.06	ปานกลาง	3.40	1.13	ปานกลาง	
4.	ร่วมตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.31	1.11	ปานกลาง	3.30	1.09	ปานกลาง	3.54	1.11	ปานกลาง	
5.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจในการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นกับชาวบ้านและคณะกรรมการชุมชน	3.29	1.16	ปานกลาง	3.40	1.13	ปานกลาง	3.77	1.09	สูง	
6.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.31	1.17	ปานกลาง	3.49	1.15	ปานกลาง	3.79	1.03	สูง	

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ที่	2. ด้านรวมตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม									
		อายุ 21-40 ปี			อายุ 41-60 ปี			อายุ 61 ปีขึ้นไป			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
7.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำสาธารณประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน ปลูกอง เป็นต้น	3.44	1.34	ปานกลาง	3.81	1.02	สูง	4.15	1.10	สูง	
8.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.65	1.28	ปานกลาง	3.91	1.21	สูง	4.27	1.17	สูง	
9.	ร่วมตัดสินใจในการเลือกวิธีการติดตามผลและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.40	1.36	ปานกลาง	3.63	1.21	ปานกลาง	4.06	1.17	สูง	
	รวม	3.37	0.96	ปานกลาง	3.51	0.90	ปานกลาง	3.80	0.77	สูง	

จากตารางที่ 4. 11 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาล นครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี ประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำสาธารณะประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมตัดสินใจในการเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41 – 60 ปี ประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำสาธารณะประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจในการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น กับชาวบ้านและคณะกรรมการชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไปประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำสาธารณะประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ
จำแนกตามอายุ

ที่	3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม									
		อายุ 21-40 ปี			อายุ 41-60 ปี			อายุ 61 ปีขึ้นไป			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
1	ร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.55	1.21	ปานกลาง	3.69	1.18	สูง	4.04	1.19	สูง	
2.	ร่วมประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.29	1.04	ปานกลาง	3.38	0.95	ปานกลาง	3.53	1.03	ปานกลาง	
3.	ร่วมปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.22	1.12	ปานกลาง	3.40	1.10	ปานกลาง	3.55	1.03	ปานกลาง	
4.	ร่วมออกแรงโดยการรับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.14	1.23	ปานกลาง	2.94	1.13	ปานกลาง	2.94	1.13	ปานกลาง	
5.	ร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้กับการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.15	1.25	ปานกลาง	2.93	1.13	ปานกลาง	2.90	1.20	ปานกลาง	
6	ร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกแรงในลักษณะรับจ้างตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.28	1.15	ปานกลาง	3.09	1.13	ปานกลาง	3.06	1.13	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	ระดับการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม											
		อายุ 21- 40 ปี				อายุ 41 – 60 ปี				อายุ 61 ปีขึ้นไป			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล		\bar{X}	S.D.	แปลผล		\bar{X}	S.D.	แปลผล	
3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ													
7.	ร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวรวมออกเงินและวัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.11	1.22	ปานกลาง	ปานกลาง	3.05	1.17	ปานกลาง	ปานกลาง	3.04	1.34	ปานกลาง	ปานกลาง
8.	ได้ชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมกิจกรรมในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.30	1.05	ปานกลาง	ปานกลาง	3.34	1.01	ปานกลาง	ปานกลาง	3.33	1.06	ปานกลาง	ปานกลาง
	รวม	3.26	0.89	ปานกลาง	ปานกลาง	3.22	0.74	ปานกลาง	ปานกลาง	3.30	0.69	ปานกลาง	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี ประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นได้เคยชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมกิจกรรมในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกเงินและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41 – 60 ปี ประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้กับการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้กับการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมติดตามประเมินผล
จำแนกตามอายุ

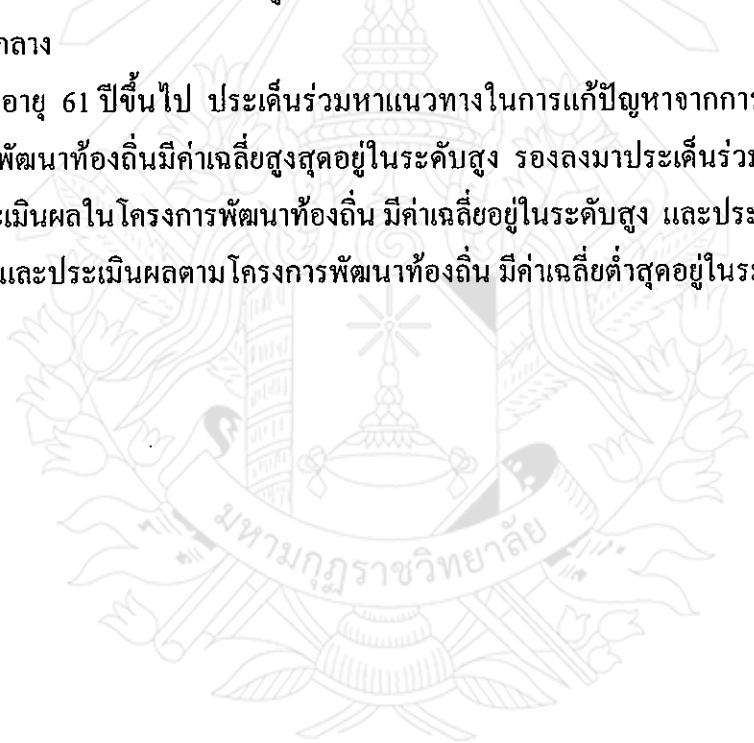
ที่	4. ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม									
		อายุ 21- 40 ปี			อายุ 41 – 60 ปี			อายุ 61 ปีขึ้นไป			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
1	ร่วมวางแผนในการติดตามและประเมินผลตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.20	1.20	ปานกลาง	3.32	1.08	ปานกลาง	3.59	1.08	ปานกลาง	
2.	ร่วมติดตามสังเกตการทำงานของผู้รับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.18	1.12	ปานกลาง	3.26	1.12	ปานกลาง	3.45	1.20	ปานกลาง	
3.	ร่วมเผยแพร่การปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.29	1.13	ปานกลาง	3.28	1.13	ปานกลาง	3.60	1.14	ปานกลาง	
4.	ร่วมดูแลรักษาสาธารณะสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้น	3.37	1.24	ปานกลาง	3.51	1.12	ปานกลาง	3.75	1.08	สูง	
5.	ร่วมติดตามผลและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.22	1.20	ปานกลาง	3.45	1.09	ปานกลาง	3.60	1.13	ปานกลาง	
6	ร่วมสรุปผลการติดตามผลและประเมินผลในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.33	1.24	ปานกลาง	3.49	1.16	ปานกลาง	3.76	1.12	สูง	
7.	ร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.38	1.25	ปานกลาง	3.59	1.24	ปานกลาง	3.85	1.20	สูง	
	รวม	3.28	1.01	ปานกลาง	3.41	0.91	ปานกลาง	3.66	0.86	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.13 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นประเด็น พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี ประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมดูแลรักษาสาธารณะสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมติดตามสังเกตการณ์ทำงานของผู้รับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41 - 60 ปี ประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมดูแลรักษาสาธารณะสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมติดตามสังเกตการณ์ทำงานของผู้รับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมสรุปผลการติดตามผลและประเมินผลในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมวางแผนในการติดตามและประเมินผลตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอำเภอตามอายุ

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา	ระดับการมีส่วนร่วม											
		อายุ 21- 40 ปี				อายุ 41 – 60 ปี				อายุ 61 ปีขึ้นไป			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	แปลผล
1.	ด้านร่วมคิด	3.49	0.91	ปานกลาง	ปานกลาง	3.62	0.88	ปานกลาง	ปานกลาง	3.96	0.77	สูง	สูง
2.	ด้านร่วมตัดสินใจ	3.37	0.96	ปานกลาง	ปานกลาง	3.51	0.90	ปานกลาง	ปานกลาง	3.80	0.77	สูง	สูง
3.	ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	3.26	0.89	ปานกลาง	ปานกลาง	3.22	0.74	ปานกลาง	ปานกลาง	3.30	0.69	ปานกลาง	ปานกลาง
4.	ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	3.28	1.01	ปานกลาง	ปานกลาง	3.41	0.91	ปานกลาง	ปานกลาง	3.66	0.86	ปานกลาง	ปานกลาง
	รวม	3.32	0.90	ปานกลาง	ปานกลาง	3.42	0.79	ปานกลาง	ปานกลาง	3.64	0.71	ปานกลาง	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41 – 60 ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมคิด จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา

ที่	1. ด้านร่วมคิด	ระดับการมีส่วนร่วม									
		ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา			อนุปริญญา หรือ ปวส.			ปริญญาตรีหรือสูงกว่า			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	S.D.
1.	ร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน	3.78	1.14	สูง	4.22	1.07	สูง	3.88	1.22	สูง	สูง
2.	เสนอโครงการที่เป็นประโยชน์หรือสามารถแก้ปัญหาของชุมชน	3.60	1.04	ปานกลาง	3.92	0.83	สูง	3.63	1.05	ปานกลาง	ปานกลาง
3.	ร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน	3.68	1.26	สูง	4.19	0.93	สูง	3.69	1.08	สูง	สูง
4.	ร่วมคิดเรื่องการบริหารจัดการโครงการที่จัดทำในชุมชน	3.79	1.19	สูง	3.63	1.13	ปานกลาง	4.01	0.90	สูง	สูง
5.	ร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นกับผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน	3.77	1.21	สูง	4.20	1.02	สูง	3.61	1.26	ปานกลาง	ปานกลาง
6.	ร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับคณะกรรมการชุมชนถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.78	1.14	สูง	4.14	1.00	สูง	3.63	1.28	ปานกลาง	ปานกลาง

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ที่	1. ด้านแนวคิด	ระดับการมีส่วนร่วม									
		ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา				อนุปริญญา หรือ ปวส.			ปริญญาตรีหรือสูงกว่า		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
7.	ร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.88	1.11	สูง	4.13	1.16	สูง	3.67	1.32	ปานกลาง	
8.	ร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.52	1.03	ปานกลาง	3.66	0.93	ปานกลาง	3.45	1.11	ปานกลาง	
9.	ร่วมคิดวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้กับชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่ได้รับการแนะนำจากคณะกรรมการชุมชน	3.48	1.08	ปานกลาง	3.65	1.11	ปานกลาง	3.51	1.17	ปานกลาง	
10.	ได้พูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.29	1.06	ปานกลาง	3.65	0.99	ปานกลาง	3.37	1.11	ปานกลาง	
11.	ร่วมคิดวิธีการติดตามประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.31	1.15	ปานกลาง	3.59	1.10	ปานกลาง	3.57	1.06	ปานกลาง	
	รวม	3.61	0.89	ปานกลาง	3.94	0.75	สูง	3.60	0.95	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.15 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมคิด โดยรวมอยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาประเด็นร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมประชุมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการชุมชนถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดำเนิน โครงการพัฒนาท้องถิ่นและร่วมประชุมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการชุมชนถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดำเนิน โครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นได้พูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. ประเด็นร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นกับผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าประเด็นร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมตัดสินใจผ่านเกณฑ์ตามระดับการศึกษา

ที่	2. ด้านร่วมตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม							
		ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา				อนุปริญญา หรือ ปวส.			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	แปลผล
1.	ร่วมประชุมพิจารณาตัดสินใจในการวางแผนโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.38	1.06	ปานกลาง	ปานกลาง	3.62	0.93	ปานกลาง	ปานกลาง
2.	ร่วมตัดสินใจในการเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.28	1.15	ปานกลาง	ปานกลาง	3.64	1.01	ปานกลาง	ปานกลาง
3.	ร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.28	1.15	ปานกลาง	ปานกลาง	3.56	1.00	ปานกลาง	ปานกลาง
4.	ร่วมตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.31	1.15	ปานกลาง	ปานกลาง	3.59	0.91	ปานกลาง	ปานกลาง
5.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจในการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น กับชาวบ้านและคณะกรรมการชุมชน	3.36	1.18	ปานกลาง	ปานกลาง	3.79	0.96	สูง	ปานกลาง
6.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.44	1.18	ปานกลาง	ปานกลาง	3.81	1.01	สูง	ปานกลาง

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ที่	2. ด้านร่วมตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม									
		ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา		อนุปริญญา หรือ ปวส.		ปริญญาตรีหรือสูงกว่า		S.D.	แปลผล		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.				
7.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำ สาธารณประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น	3.72	1.26	แปลผล	4.14	1.07	สูง	3.71	1.30	แปลผล	สูง
8.	ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.86	1.23	สูง	4.27	1.10	สูง	3.80	1.37	สูง	
9.	ร่วมตัดสินใจในการเลือกวิธีการติดตามผลและประเมินผล โครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.60	1.24	ปาน กลาง	4.18	1.08	สูง	3.31	1.37	ปาน กลาง	
	รวม	3.47	0.92	ปาน กลาง	3.87	0.72	สูง	3.84	0.72	สูง	

จากตารางที่ 4.16 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาล นครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำสาธารณประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. ประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมตัดสินใจในการเลือกวิธีการติดตามผลและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำสาธารณประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ
จำแนกตามระดับการศึกษา

ที่	3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม								
		ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา		อนุปริญญา หรือ ปวส.		ปริญญาตรีหรือสูงกว่า				
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.67	1.18	ปานกลาง	4.13	1.07	สูง	3.49	1.39	ปานกลาง
2.	ร่วมประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.40	1.00	ปานกลาง	3.48	0.89	ปานกลาง	3.24	1.14	ปานกลาง
3.	ร่วมปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.33	1.10	ปานกลาง	3.69	1.08	สูง	3.22	1.00	ปานกลาง
4.	ร่วมออกแรงโดยการรับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	2.92	1.22	ปานกลาง	3.07	1.16	ปานกลาง	3.20	1.02	ปานกลาง
5.	ร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้กับการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	2.85	1.21	ปานกลาง	3.20	1.00	ปานกลาง	3.24	1.22	ปานกลาง
6	ร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกแรงในลักษณะรับจ้างตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.01	1.19	ปานกลาง	3.42	0.91	ปานกลาง	3.20	1.02	ปานกลาง

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ที่	3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม								
		ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา		อนุปริญญา หรือ ปวส.		ปริญญาตรีหรือสูงกว่า				
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7.	ร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกเงินและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	2.93	1.27	ปานกลาง	3.48	1.07	ปานกลาง	3.02	1.14	ต่ำ
8.	ได้เคยชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมกิจกรรมในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.22	1.10	ปานกลาง	3.67	0.86	ปานกลาง	3.27	1.09	ปานกลาง
	รวม	3.17	0.78	ปานกลาง	3.51	0.58	ปานกลาง	3.23	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้กับการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับต่ำ

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญา หรือ ปวส. ประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมปฏิบัติตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมออกแรงโดยการรับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นได้เคยชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมกิจกรรมในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมออกแรงโดยการรับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่นและร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกแรงในลักษณะรับจ้างตามโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมติดตามและประเมินผล
 จำแนกตามระดับการศึกษา

ที่	4. ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม										
		ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา		อนุปริญญา หรือ ปวส.				ปริญญาตรีหรือสูงกว่า				
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	S.D.	แปลผล
1	ร่วมวางแผนในการติดตามและประเมินผลตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.25	1.12	ปานกลาง	3.62	0.97	ปานกลาง	3.47	1.27	ปานกลาง		
2.	ร่วมติดตามสังเกตการทำงานของผู้รับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.21	1.19	ปานกลาง	3.55	1.01	ปานกลาง	3.24	1.10	ปานกลาง		
3.	ร่วมเผยแพร่การปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.31	1.10	ปานกลาง	3.62	1.16	ปานกลาง	3.22	1.23	ปานกลาง		
4.	ร่วมดูแลรักษาสาธารณสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้น	3.44	1.14	ปานกลาง	3.85	1.12	สูง	3.51	1.15	ปานกลาง		
5.	ร่วมติดตามผลและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.33	1.12	ปานกลาง	3.80	1.03	สูง	3.29	1.25	ปานกลาง		
6	ร่วมสรุปผลการติดตามผลและประเมินผลในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.42	1.20	ปานกลาง	3.88	1.09	สูง	3.41	1.13	ปานกลาง		

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ที่	4. ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม								
		ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา			อนุปริญญา หรือ ปวส.			ปริญญาตรีหรือสูงกว่า		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7.	ร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.48	1.26	ปานกลาง	4.08	1.07	สูง	3.43	1.25	ปานกลาง
	รวม	3.35	0.93	ปานกลาง	3.77	0.81	สูง	3.37	1.01	ปานกลาง

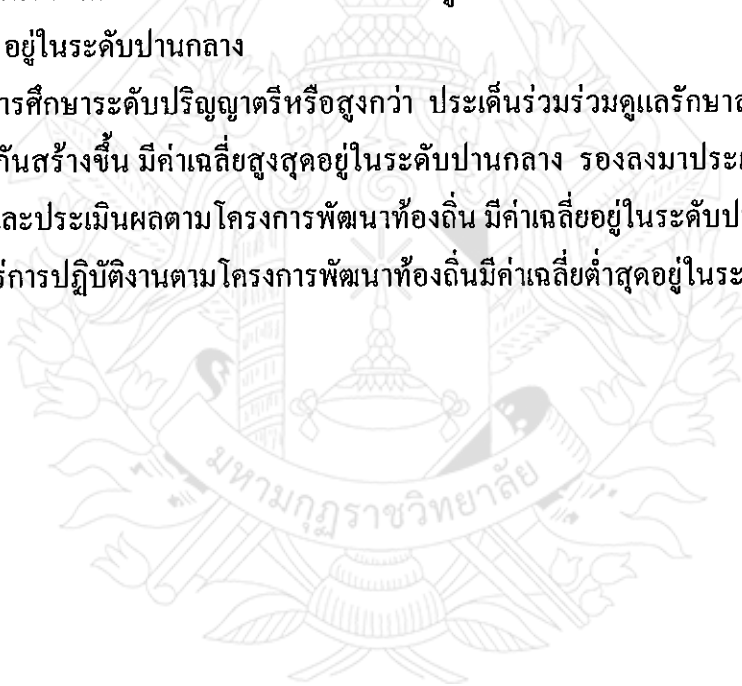
จากตารางที่ 4.18 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง

รองลงมาประเด็นร่วมดูแลรักษาสาธารณสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมติดตามสังเกตการทำงานของผู้รับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. ประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมสรุปผลการติดตามผลและประเมินผลในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมติดตามสังเกตการณ์ทำงานของผู้รับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ประเด็นร่วมดูแลรักษาสาธารณสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมวางแผนในการติดตามและประเมินผลตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมเผยแพร่การปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษา

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา	ระดับการมีส่วนร่วม														
		ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา					อนุปริญา หรือ ปวส.					ปริญญาตรีหรือสูงกว่า				
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล			
1.	ด้านร่วมคิด	3.61	0.89	ปานกลาง	3.94	0.75	สูง	3.60	0.95	ปานกลาง						
2.	ด้านร่วมตัดสินใจ	3.47	0.92	ปานกลาง	3.84	0.72	สูง	3.49	0.97	ปานกลาง						
3.	ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	3.17	0.78	ปานกลาง	3.51	0.58	ปานกลาง	3.23	0.87	ปานกลาง						
4.	ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	3.35	0.93	ปานกลาง	3.77	0.81	สูง	3.37	1.01	ปานกลาง						
	รวม	3.37	0.81	ปานกลาง	3.74	0.63	สูง	3.39	0.90	ปานกลาง						

จากตารางที่ 4.19 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมคิดำแผนกตามอาชีพ

ที่	1. ด้านร่วมคิด	ระดับการมีส่วนร่วม											
		ประมง			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลา	3.51	1.15	ปานกลาง	4.17	1.12	สูง	3.74	1.21	สูง	4.09	0.99	สูง
2.	เสนอโครงการที่เป็นประโยชน์หรือสามารถแก้ปัญหามาของชุมชน	3.36	1.10	ปานกลาง	3.88	0.85	สูง	3.60	1.06	ปานกลาง	3.84	0.93	สูง
3.	ร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการชุมชน	3.46	1.12	ปานกลาง	4.17	1.12	สูง	3.62	1.28	ปานกลาง	3.94	1.08	สูง
4.	ร่วมคิดเรื่องการบริหารจัดการโครงการที่จัดทำในชุมชน	3.38	1.17	ปานกลาง	3.95	0.97	สูง	3.60	1.17	ปานกลาง	3.91	0.98	สูง

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ที่	ระดับการมีส่วนร่วม											
	ประมง			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5.	3.39	1.20	ปานกลาง	4.10	1.13	สูง	3.76	1.24	สูง	4.06	1.07	สูง
6.	3.46	1.23	ปานกลาง	4.08	0.99	สูง	3.73	1.18	สูง	4.05	1.00	สูง
7.	3.72	1.15	สูง	4.06	1.17	สูง	3.67	1.20	ปานกลาง	4.21	1.01	สูง
8.	3.35	1.01	ปานกลาง	3.74	0.90	สูง	3.37	1.15	ปานกลาง	3.73	0.90	สูง

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ที่	1. ด้านร่วมคิด	ระดับการมีส่วนร่วม											
		ประมง			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
		3.23	1.09	ปานกลาง	3.76	1.06	สูง	3.40	1.12	ปานกลาง	3.68	1.04	สูง
9.	ร่วมคิดวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้กับชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่ได้รับการแนะนำจากคณะกรรมการชุมชน	3.07	1.11	ปานกลาง	3.64	1.09	ปานกลาง	3.34	1.06	ปานกลาง	3.44	0.93	ปานกลาง
10.	ได้พูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.07	1.11	ปานกลาง	3.69	1.05	สูง	3.21	1.16	ปานกลาง	3.66	1.03	ปานกลาง
11.	ร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.36	0.88	ปานกลาง	3.93	0.78	สูง	3.55	0.96	ปานกลาง	3.87	0.74	สูง
	รวม												

จากตารางที่ 4.20 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมคิด โดยรวมอยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพประมง ประเด็นร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมา ประเด็นร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นได้พูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นและร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผล โครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประเด็นร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองมา ประเด็นร่วมประชุมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการชุมชนถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นได้พูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ประเด็นร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นกับผู้บริหารเทศบาลนครสงขลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมา ประเด็นร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผล โครงการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ ประเด็นร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชนต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นได้พูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมตัดสินใจจำแนกตามอาชีพ

ที่	ระดับการมีส่วนร่วม											
	ประมง			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ด้านร่วมตัดสินใจ												
1.	3.12	1.07	ปานกลาง	3.67	0.97	ปานกลาง	3.35	1.08	ปานกลาง	3.66	0.98	ปานกลาง
2.	3.00	1.19	ปานกลาง	3.61	1.10	ปานกลาง	3.29	1.14	ปานกลาง	3.58	1.04	ปานกลาง
3.	3.16	1.21	ปานกลาง	3.59	1.01	ปานกลาง	3.22	1.14	ปานกลาง	3.43	0.90	ปานกลาง
4.	3.12	1.14	ปานกลาง	3.67	1.04	ปานกลาง	3.25	1.12	ปานกลาง	3.45	1.06	ปานกลาง
5.	3.24	1.21	ปานกลาง	3.74	1.09	สูง	3.34	1.14	ปานกลาง	3.57	1.09	ปานกลาง

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ที่	ระดับการมีส่วนร่วม											
	ประมง			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2.	ด้านร่วมตัดสินใจ											
6.	3.15	1.27	ปานกลาง	3.73	1.00	สูง	3.44	1.11	ปานกลาง	3.75	1.11	สูง
7.	3.27	1.20	ปานกลาง	4.03	1.14	สูง	3.76	1.27	สูง	4.09	1.17	สูง
8.	3.42	1.28	ปานกลาง	4.23	1.12	สูง	3.86	1.23	สูง	4.21	1.18	สูง

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ที่	ระดับการมีส่วนร่วม											
	ประมง			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9.	3.18	1.30	ปานกลาง	3.89	1.20	สูง	3.64	1.29	ปานกลาง	3.96	1.09	สูง
	3.18	0.94	ปานกลาง	3.80	0.81	สูง	3.46	0.91	ปานกลาง	3.74	0.80	สูง

จากตารางที่ 4.21 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมคิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าประชาชนที่มีอาชีพประมง ประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำ สาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมตัดสินใจในการเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำ สาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำ สาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ประชาชนที่มีอาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ ประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อจัดทำ สาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน คูคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ
จำแนกตามอาชีพ

ที่	3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม											
		ประมง			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบ อาชีพ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.36	1.20	ปานกลาง	3.98	1.14	สูง	3.64	1.22	ปานกลาง	3.97	1.15	สูง
2.	ร่วมประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.24	0.99	ปานกลาง	3.56	0.99	ปานกลาง	3.28	1.03	ปานกลาง	3.53	0.95	ปานกลาง
3.	ร่วมปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.22	1.13	ปานกลาง	3.56	1.06	ปานกลาง	3.27	1.09	ปานกลาง	3.55	1.06	ปานกลาง
4.	ร่วมออกแรงโดยการรับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น	2.74	1.30	ปานกลาง	3.19	1.16	ปานกลาง	2.95	1.17	ปานกลาง	3.03	1.11	ปานกลาง
5.	ร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้กับการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	2.69	1.14	ปานกลาง	3.30	1.13	ปานกลาง	2.94	1.23	ปานกลาง	2.97	1.12	ปานกลาง

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ที่	3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม											
		ประมง			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้รับประกอบอาชีพ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6	ร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกแรงในลักษณะรับจ้างตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	2.81	1.16	ปานกลาง	3.44	1.04	ปานกลาง	3.12	1.20	ปานกลาง	3.08	1.06	ปานกลาง
7.	ร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกเงินและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น	2.76	1.28	ปานกลาง	3.35	1.15	ปานกลาง	2.93	1.16	ปานกลาง	3.19	1.29	ปานกลาง
8.	ได้เคยชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมกิจกรรมในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	2.98	0.82	ปานกลาง	3.61	0.95	ปานกลาง	3.21	1.13	ปานกลาง	3.47	0.89	ปานกลาง
	รวม				3.49	0.65	ปานกลาง	3.17	0.80	ปานกลาง	3.35	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.22 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ดำเนินการปฏิบัติตามโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าประชาชนที่มีอาชีพประมง ประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้กับการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นได้เคยชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมกิจกรรมในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมออกแรงโดยการรับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับต่ำ

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกเงินและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ ประเด็นร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้กับการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ด้านร่วมติดตามและประเมินผล
จำแนกตามอาชีพ

ที่	ระดับการมีส่วนร่วม											
	ประมง			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	2.99	1.06	ปานกลาง	3.64	1.13	ปานกลาง	3.19	1.15	ปานกลาง	3.64	0.98	ปานกลาง
2.	2.88	1.13	ปานกลาง	3.49	1.08	ปานกลาง	3.29	1.17	ปานกลาง	3.43	1.22	ปานกลาง
3.	3.07	1.18	ปานกลาง	3.56	1.07	ปานกลาง	3.24	1.16	ปานกลาง	3.59	1.08	ปานกลาง
4.	3.19	1.14	ปานกลาง	3.89	1.08	สูง	3.37	1.21	ปานกลาง	3.72	1.01	สูง
5.	3.08	1.10	ปานกลาง	3.83	1.08	สูง	3.28	1.17	ปานกลาง	3.54	1.05	ปานกลาง

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ที่	4. ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม											
		ประมง			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6	ร่วมสรุปผลการติดตามผลและประเมินผลใน โครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.08	1.16	ปาน กลาง	3.90	1.01	สูง	3.33	1.24	ปาน กลาง	3.77	1.10	สูง
7.	ร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการ สรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น	3.30	1.37	ปาน กลาง	3.92	1.10	สูง	3.47	1.24	ปาน กลาง	3.75	1.18	สูง
	รวม	3.08	0.92	ปาน กลาง	3.75	0.86	สูง	3.31	0.98	ปาน กลาง	3.63	0.82	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.23 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านร่วมติดตามประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าประชาชนที่มีอาชีพประมง ประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมดูแลรักษาสาธารณะสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมติดตามสังเกตการณ์ทำงานของผู้รับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมสรุปผลการติดตามผลและประเมินผลในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมเผยแพร่การปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาประเด็นร่วมดูแลรักษาสาธารณะสมบัติที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นร่วมวางแผนในการติดตามและประเมินผลตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ ประเด็นร่วมสรุปผลการติดตามผลและประเมินผลในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาประเด็นร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และประเด็นร่วมติดตามสังเกตการณ์ทำงานของผู้รับจ้างทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมจำแนกตามระดับอาชีพ

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา	ระดับการมีส่วนร่วม											
		ประมง			รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว			แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ด้านร่วมคิด	3.36	0.88	ปานกลาง	3.93	0.78	สูง	3.55	0.96	ปานกลาง	3.87	0.74	สูง
2.	ด้านร่วมตัดสินใจ	3.18	0.94	ปานกลาง	3.80	0.71	สูง	3.46	0.91	ปานกลาง	3.74	0.80	สูง
3.	ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	2.98	0.82	ปานกลาง	3.49	0.65	ปานกลาง	3.17	0.80	ปานกลาง	3.35	0.70	ปานกลาง
4.	ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	3.08	0.92	ปานกลาง	3.75	0.86	สูง	3.31	0.98	ปานกลาง	3.63	0.82	ปานกลาง
	รวม	3.68	0.88	สูง	3.56	0.90	ปานกลาง	3.25	0.77	ปานกลาง	3.45	0.93	ปานกลาง

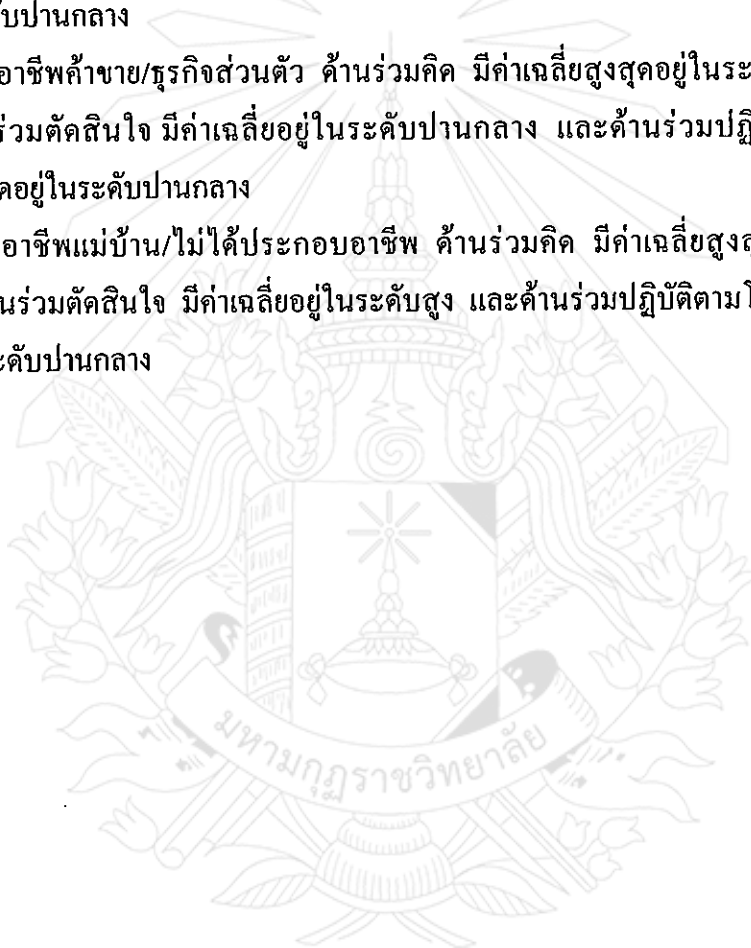
จากตารางที่ 4.24 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพประมง ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาด้านตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนที่มีอาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ข้อมูลแสดงสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา

ตารางที่ 4.25 สภาพปัญหา ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาล
นครสงขลา ด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ ด้านร่วม
ติดตามและประเมินผล

สภาพปัญหา	ความถี่
1. ด้านร่วมคิด	
1.1 เมื่อประชาชนเสนอความคิดเห็นไปแล้วไม่ได้นำไปปฏิบัติจริง	44
1.2 ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและเหตุผลของการ จัดทำโครงการ	31
1.3 การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงขาดการประสานงานจาก คณะกรรมการชุมชน	29
1.4 ประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการ ดำเนินการโครงการอย่างแท้จริง	22
1.5 ประชาชนไม่ชอบแสดงความคิดเห็นและไม่เห็นความสำคัญ	12
1.6 ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง	8
รวม	146
2. ด้านร่วมตัดสินใจ	
2.1 ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในโครงการต่าง ๆ จึงไม่กล้า ตัดสินใจ	34
2.2 การตัดสินใจอยู่ที่เจ้าหน้าที่ของราชการเป็นหลัก	32
2.3 การตัดสินใจในโครงการต่าง ๆ ส่วนใหญ่ประชาชนเข้าร่วมน้อย เพราะไม่ทราบล่วงหน้า	31
2.4 ประชาชนมีโอกาสน้อยในการเข้าร่วมตัดสินใจในการดำเนินงาน ของเทศบาล	26
2.5 ประชาชนขาดความสนใจและไม่เห็นถึงความสำคัญในการร่วม ตัดสินใจ	23
รวม	146

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่
3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	
3.1 ประชาชนให้ความสนใจน้อยในการมีส่วนร่วมปฏิบัติตามโครงการ	41
3.2 ไม่มีการประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานตามโครงการจากหน่วยงานให้ทราบ	37
3.3 ทางหน่วยงานไม่ได้ประสานงานขอความร่วมมือจากประชาชน	35
3.4 การปฏิบัติงานตามโครงการไม่มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	25
3.5 ไม่มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า	8
รวม	146
4. ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	
4.1 ประชาชนมีโอกาสน้อยในการร่วมติดตามและประเมินผล	37
4.2 ทางหน่วยงานไม่มีแบบฟอร์มติดตามและประเมินผลให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ติดตาม และตรวจสอบ	33
4.3 การติดตามและประเมินผลส่วนใหญ่จะประเมินผลจากเจ้าหน้าที่พนักงานหลัก	29
4.4 ประชาชนไม่ทราบถึงความสำคัญของการติดตามและประเมินผล	25
4.5 ประชาชนไม่ทราบข้อมูลที่เป็นจริงและชัดเจน	22
รวม	146

จากตารางที่ 4.25 พบว่า สภาพปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา ด้านร่วมคิด พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดที่สำคัญที่สุด คือ เมื่อประชาชนเสนอความคิดเห็นไปแล้วไม่ได้นำไปปฏิบัติจริง รองลงมาคือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและเหตุผลของการจัดทำโครงการ สภาพและปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านร่วมคติน้อยที่สุด ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ด้านร่วมตัดสินใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสภาพปัญหาด้านร่วมตัดสินใจที่สำคัญที่สุด คือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในโครงการต่าง ๆ จึงไม่กล้าตัดสินใจ รองลงมาคือ การตัดสินใจอยู่ที่เจ้าหน้าที่พนักงานของรัฐเป็นหลัก และสภาพปัญหา

ของการมีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจน้อยที่สุด คือ ประชาชนขาดความสนใจและไม่เห็นถึงความสำคัญในการร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการที่สำคัญที่สุดคือ ประชาชนให้ความสนใจน้อยในการมีส่วนร่วมปฏิบัติตามโครงการ รองลงมา คือ ไม่มีการประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานตามโครงการจากหน่วยงานให้ทราบ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านปฏิบัติตามโครงการน้อยที่สุด คือ ไม่มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า ด้านร่วมติดตามและประเมินผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสภาพปัญหาด้านร่วมติดตามและประเมินผลที่สำคัญที่สุดคือ ประชาชนมีโอกาสน้อยในการร่วมติดตามและประเมินผล รองลงมาคือ ทางหน่วยงานไม่มีแบบฟอร์มติดตามและประเมินผลให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ติดตาม และตรวจสอบ และ สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านร่วมติดตามและประเมินผลน้อยที่สุด คือ ประชาชนไม่ทราบข้อมูลที่เป็นจริงและชัดเจน

ตารางที่ 4.26 ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา ด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ ด้านร่วมติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ด้านร่วมคิด	
1.1 ควรนำเอาความคิดเห็นของประชาชนมาพิจารณาอย่างแท้จริง	39
1.2 ควรมีการประสานงานประชุม พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	29
1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมประชุมให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วถึง	26
1.4 ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ วางแผนร่วมกับเทศบาล	24
1.5 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น	21
1.6 ควรให้ข้อมูลแก่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้นและชัดเจน	7
รวม	146

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
2. ด้านร่วมตัดสินใจ	
2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรู้แจ้งวัตถุประสงค์โครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนเข้าใจอย่างชัดเจน	39
2.2 ควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการ	37
2.3 การตัดสินใจควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น	32
2.4 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจประชุมวางแผนร่วมกับเทศบาลบ้าง	23
2.5 ควรให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของโครงการก่อนตัดสินใจ	15
รวม	146
3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ	
3.1 ควรให้ประชาชนเล็งเห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมปฏิบัติตามโครงการ	43
3.2 ควรมีการจัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง	35
3.3 ควรมีการประสานงานขอความร่วมมือจากประชาชน	29
3.4 ควรมีการคัดสรรประชาชนเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน	25
3.5 ควรประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า	14
รวม	146
4. ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	
4.1 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล	37
4.2 ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแบบฟอร์มติดตามและประเมินผลให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงาน	33
4.3 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ	29
4.4 หน่วยงานควรชี้ประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญการติดตามและประเมินผล	25
4.5 ควรให้ข้อมูลที่ชัดเจนและต่อเนื่องกับประชาชน	22
รวม	146

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา ด้านร่วมคิด พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดที่สำคัญที่สุด คือ ควรนำเอาความคิดเห็นของประชาชนมาพิจารณาอย่างแท้จริง รองลงมาคือ ควรมีการประสานงานประชุม พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดน้อยที่สุด คือ ควรให้ข้อมูลแก่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้นและชัดเจน ด้านร่วมตัดสินใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจที่สำคัญที่สุด คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนเข้าใจอย่างชัดเจน รองลงมาคือ ควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการ และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจน้อยที่สุด คือ ควรให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของโครงการก่อนตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการที่สำคัญที่สุดคือ ควรให้ประชาชนเล็งเห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมปฏิบัติตามโครงการ รองลงมา คือ ควรมีการจัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการน้อยที่สุด คือ ควรประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า ด้านร่วมติดตามและประเมินผล พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมด้านร่วมติดตามและประเมินผลที่สำคัญที่สุด คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล รองลงมาคือ ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแบบฟอร์มติดตามและประเมินผลให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมติดตามและประเมินผลน้อยที่สุด คือ ควรให้ข้อมูลที่ชัดเจนและต่อเนื่องกับประชาชน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ประชากร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 384 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิและสุ่มแบบง่าย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ Krejcie and Morgan

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่วมคิด

ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ และด้านติดตามและประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

5.1.1. จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 เป็นเพศชาย จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 21-40 ปี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็น

ร้อยละ 40.6 และน้อยที่สุดมีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมาได้แก่ ระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 และน้อยที่สุดได้แก่ ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมาได้แก่ อาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 อาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 และน้อยที่สุด อาชีพประมง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3

5.1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

5.1.2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรเพศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าเพศชาย ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตาม โครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรอายุ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41 – 60 ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง และประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และด้านร่วมปฏิบัติตาม โครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.2.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีระดับ

การศึกษาระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมา ด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง และประชาที่มีการศึกษาาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรอาชีพ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพประมง ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมาด้านตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีอาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ ด้านร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. ด้านร่วมคิด พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดที่สำคัญที่สุด คือ เมื่อประชาชนเสนอความคิดเห็นไปแล้วไม่ได้นำไปปฏิบัติจริง รองลงมา คือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและเหตุผลของการจัดทำโครงการ สภาพและปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านร่วมคติน้อยที่สุด ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง

2. ด้านร่วมตัดสินใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสภาพปัญหาด้านร่วมตัดสินใจที่สำคัญที่สุด คือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในโครงการต่าง ๆ จึงไม่กล้าตัดสินใจ รองลงมา คือ การตัดสินใจอยู่ที่เจ้าหน้าที่พนักงานของรัฐเป็นหลัก และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจน้อยที่สุด คือ ประชาชนขาดความสนใจและไม่เห็นถึงความสำคัญในการร่วมตัดสินใจ

3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการที่สำคัญที่สุดคือ ประชาชนให้ความสนใจน้อยในการมีส่วนร่วมปฏิบัติตามโครงการ รองลงมา คือ ไม่มีการประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานตามโครงการจากหน่วยงานให้ทราบ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านปฏิบัติตามโครงการน้อยที่สุด คือ ไม่มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า

4. ด้านร่วมติดตามและประเมินผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสภาพปัญหาด้านร่วมติดตามและประเมินผลที่สำคัญที่สุดคือ ประชาชนมีโอกาสน้อยในการร่วมติดตามและประเมินผล รองลงมาคือ ทางหน่วยงานไม่มีแบบฟอร์มติดตามและประเมินผลให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ติดตาม และตรวจสอบ และ สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมด้านร่วมติดตามและประเมินผลน้อยที่สุด คือ ประชาชนไม่ทราบข้อมูลที่เป็นจริงและชัดเจน

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น

1. ด้านร่วมคิด พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดที่สำคัญที่สุด คือ ควรนำเอาความคิดเห็นของประชาชนมาพิจารณาอย่างแท้จริง รองลงมา คือ ควรมีการประสานงานประชุม พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดน้อยที่สุด คือ ควรให้ข้อมูลแก่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้นและชัดเจน

2. ด้านร่วมตัดสินใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจที่สำคัญที่สุด คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนเข้าใจอย่างชัดเจน รองลงมาคือ ควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการ และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจน้อยที่สุด คือ ควรให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของโครงการก่อนตัดสินใจ

3. ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการที่สำคัญที่สุดคือ ควรให้ประชาชนเล็งเห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมปฏิบัติตามโครงการ รองลงมา คือ ควรมีการจัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการน้อยที่สุดคือ ควรประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า

4. ด้านร่วมติดตามและประเมินผล พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมติดตามและประเมินผลที่สำคัญที่สุด คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล รองลงมาคือ ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแบบฟอร์มติดตามและประเมินผลให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงาน และ

ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดตามและประเมินผลน้อยที่สุด คือ ควรให้ข้อมูลที่ชัดเจนและต่อเนื่องกับประชาชน

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรเพศ ด้านร่วมคิด พบว่า เพศชายมีส่วนร่วมสูงกว่าเพศหญิง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศชายจะให้ความสำคัญโดยการเข้าร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าเพศหญิง และร่วมเสนอ โครงการที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน ดังนั้นเพศชายจึงมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดมากกว่าเพศหญิง เพราะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการ โครงการที่จัดทำในชุมชน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ ภูกะนองศรี ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมคิด อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประนอม ทุลยกุล ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ต่อการบริหารจัดการ งานสาธารณสุขมูลฐานภายใต้งบประมาณใหม่” พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรอายุ ด้านร่วมตัดสินใจ พบว่า อายุ 61 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในระดับสูงกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี และ อายุระหว่าง 41 – 60 ปี

ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประชาชนในเทศบาลนครสงขลาที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป เป็นผู้มีความพร้อมในด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม มากกว่ากลุ่มอายุอื่น จึงทำให้มีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานที่เสียสละเวลา ถ้าไม่มีความพร้อม โดยเฉพาะทางเศรษฐกิจอาจจะทำให้ครอบครัวเดือดร้อนได้ และอีกประการหนึ่งเป็นเพราะสภาพสังคมไทยที่ให้การยอมรับและนับถือผู้อาวุโสกว่า จึงกลายเป็นปัจจัยจูงใจให้ผู้มีอายุสูงกว่ามีส่วนร่วมการตัดสินใจในโครงการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า ส่วนประชาชนที่มีอายุระหว่าง 21-40 ปี และอายุระหว่าง 41-60 ปี เข้ามามีส่วนร่วมน้อยอาจเป็นเพราะขาดความพร้อมทางเศรษฐกิจ และมีภารกิจส่วนตัวมากเนื่องจากเป็นช่วงที่กำลังสร้างเนื้อสร้างตัวเพื่อยกระดับฐานะของครอบครัว จึงมีเวลาทุ่มเทในการมีส่วนร่วมน้อย

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุสิตา แก้วสมบูรณ์ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสงขลา” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ เข้มเจริญ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลสะเอียบ อำเภอสองจังหวัดแพร่” พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ แสงนิ่มนวล ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมหมู่บ้านเคหบาล ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านสหกรณ์เคหบาลกรุงเทพฯ จำกัด โครงการ 4” พบว่า ปัจจัยทางด้านอายุ สถานภาพทางสังคม และความรู้ความเข้าใจ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมหมู่บ้านเคหบาล

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรระดับการศึกษา ด้านร่วมติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา หรือ ปวส. มีส่วนร่วมในระดับสูงกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา-มัธยมศึกษา และปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ทั้งนี้เป็นเพราะว่า คนที่มีระดับการศึกษาไม่ว่าสูงหรือต่ำ แต่ทุกคนเมื่อได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่างก็ย่อมมีความคิดที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีศักยภาพในการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ภายในตัวแต่ละคน ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าก็สามารถมีความคิดที่สร้างสรรค์ได้ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา หรือ ปวส. เป็นผู้ที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่ากลุ่มอื่น และมีความเข้าใจ สนใจ และตระหนักถึงความสำคัญของโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจสูงมีโอกาสไปทำงานนอกพื้นที่ จึงทำให้มีส่วนร่วมน้อยกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญาตรีหรือ ปวส.

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ศรีเมือง ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล : ศึกษากรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล ด้านร่วมติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุสิตา แก้วสมบูรณ์ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา” พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรอาชีพ ด้านร่วมติดตามและประเมินผล พบว่า อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในระดับสูงกว่าประชาชนอาชีพประมง อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และอาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ

ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารและมีความรู้ความเข้าใจมากกว่า และเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาท้องถิ่น จึงมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนทั่วไป

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี ชื่นประดิษฐ์ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน” พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานพัฒนาชุมชนในปริมาณสูง โดยการเข้ามาร่วมประชุมเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับสูงกว่าจะเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจด้อยกว่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินารถ รอดชีพ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาล เมืองเพชรบุรี ที่มีต่อการอนุรักษ์แม่น้ำเพชรบุรี : ศึกษากรณี เขตเทศบาลเมือง จังหวัดเพชรบุรี” ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ รายได้ อาชีพ การได้รับการฝึกอบรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ฯ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลาในครั้งนี้ ผลปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติตามโครงการ และร่วมติดตามและประเมินผล มีปัญหาต่าง ๆ มากมาย และประชาชนยังเข้ามามีส่วนร่วมไม่มากนัก ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา มากขึ้นและมีประสิทธิภาพ จึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการติดตามและประเมินผลการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ควรมีการพัฒนาตัวชี้วัดผลสำเร็จและผลกระทบที่เกิดขึ้นที่เป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเชื่อถือและไว้วางใจจากประชาชน
2. สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมนับแต่เริ่มต้นจัดทำโครงการ โดยมีกระบวนการสร้างความเข้าใจในหลายรูปแบบที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเข้าถึงกลุ่มคนทุกระดับในอำเภอ

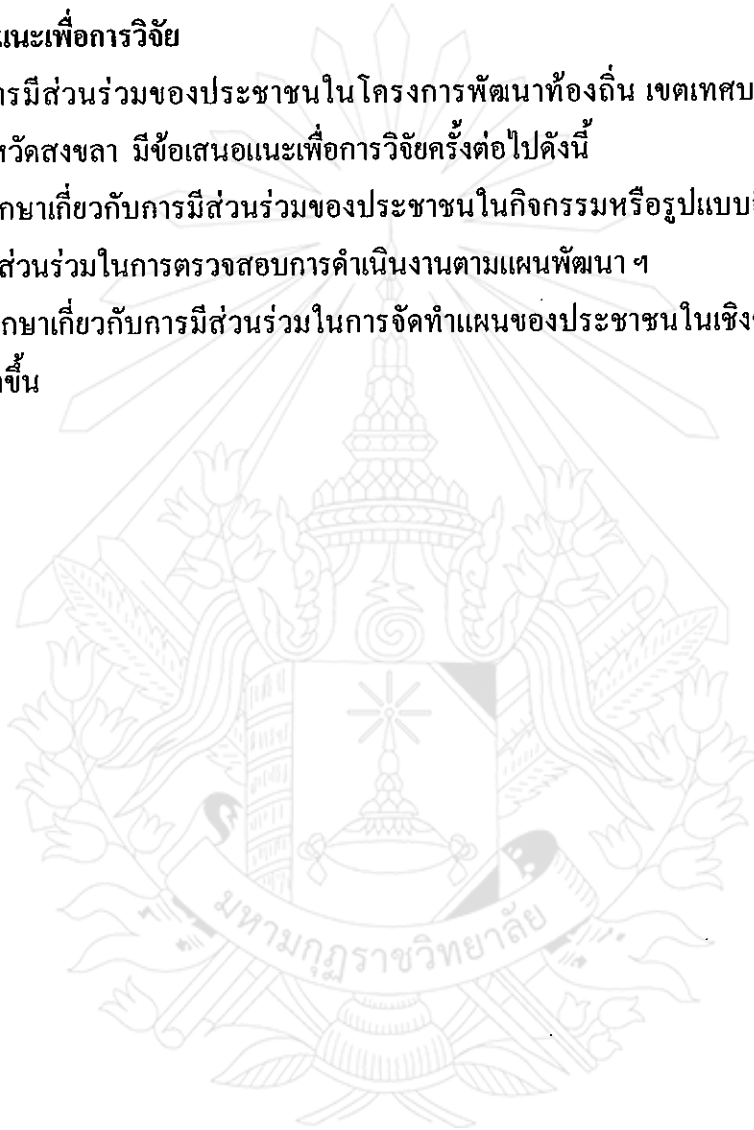
เมืองได้ ทั้งนี้ควรเน้นกระบวนการตามหลักการบริหารจัดการที่ดี และเป็นไปตามขั้นตอนระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3. ส่งเสริมให้มีการใช้ฉันทานุมัติในการแก้ไขปัญหาของโครงการพัฒนาชุมชน แทนการใช้เสียงข้างมาก เพื่อป้องกันและลดความขัดแย้งของประชาชน โดยมีการเผยแพร่มติข้อตกลงให้ประชาชนในชุมชนรับรู้อย่างเปิดเผยและกว้างขวาง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนใน โครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนคร สงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมหรือรูปแบบอื่นๆ ที่แตกต่างกัน เช่น การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ฯ
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของประชาชนในเชิงคุณภาพ เพื่อได้รู้รายละเอียดมากขึ้น

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546. กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร, 2547.

โกวิทย์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2548.

_____. การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพมหานคร :
บพิชการพิมพ์, 2542 .

_____. อบต. ในกระบวนทัศน์ใหม่. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2546.

ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. หลักการพัฒนาชุมชนในการพัฒนาชนบท. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2540.

ชนพรธม ธานี. บทบาทของอบต. ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2542.

ปกรณ์ ปรีชากร. ทฤษฎีและกลยุทธ์เกี่ยวกับการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนา
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2530.

_____. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการ
พัฒนาชนบท หน่วยที่ 1 – 6. พิมพ์ครั้งที่ 14. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
2538.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารแผนงานโครงการพัฒนา
ท้องถิ่นและชนบท. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.

มะลิวัลย์ สมศักดิ์. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช, 2543.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพ
มหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2538.

- ลิขิต วีรเวทิน. การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- วิชิต อุ๋อัน. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป. ปทุมธานี : พรินท์แอนด์, 2550.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2541.
- วิวัฒน์ วุฒิเมธี. การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : ไทยอนุเคราะห์ไทย, 2536.
- ส่งศรี ชมภูวงศ์. การออกแบบการวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2548.
- สนธยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา, 2542.
- สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. อบต. ในอุดมคติ. ขอนแก่น : คณังนาวินวิทยา, 2543.
- อภิชัย พันธเสน. แนวคิดทฤษฎีและภาพรวมของการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์, 2539.

2. บทความในวารสาร

- กองพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน. “บทบาท กพสจ. กับการส่งเสริมการเมืองท้องถิ่น”. พัฒนาชุมชน. ปีที่ 8 สิงหาคม 2543 : 14.
- เจริญ ภัสระ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของรัฐ”. สหประชาชาติประเทศไทย. ปีที่ 12 พฤษภาคม 2540 : 1.
- เพิ่มศักดิ์ มกราภิรมย์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่า : กรอบคิด ข้อจำกัดและการวิเคราะห์ทางเลือก”. พัฒนาชุมชน. ปีที่ 6 มิถุนายน 2543 : 11.

3. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และงานวิจัย

- จรรยาพันธ์ เชื้อววิทย์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาพื้นที่ป่าเขาหลวงและชุมชนบ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2545.

- จักรพงษ์ ทองเพชร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาจังหวัดที่ใช้งบประมาณตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสตูล”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2538.
- จำนง ไพโรจน์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการสันติมิตรในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำปากพนังจังหวัดนครศรีธรรมราช”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2533.
- ไชย พรหมศรี. “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่อเนื่องของสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล อำเภอมาบตาพุด จังหวัดปัตตานี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2533.
- คูสิดา แก้วสมบุญ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2545.
- ทิพวรรณ สุขสุพันธ์. “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน จังหวัดนราธิวาส”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2535.
- นพคุณ แก้วประไพ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพื้นฐาน : กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2545.
- แนว โสคติพันธ์. “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชนบท : ศึกษากรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2534.
- บุญมา แสงกล้า, พ.ต.ท., “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.
- ปิยฉัตร พึ่งเกียรติรัมย์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในจังหวัดปัตตานี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2547.

- พรรณนิภา โสคติพันธ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าไม้
กรณีตำบล น้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2543.
- วิวัฒน์ ภู่กะนองศรี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัด
ปัตตานี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์, 2537.
- ศุภฤกษ์ โรจนธรรม. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านตาม
โครงการ สาธารณสุขมูลฐาน : ศึกษาเฉพาะสาธารณสุขมูลฐานดีเด่นของจังหวัด
นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2532 .
- สุภาพ ศรีเมือง. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล : กรณีศึกษาตำบลบ้านโพธิ์
อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

4. เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์

เทศบาลนครสงขลา. แผนพัฒนาเทศบาลนครสงขลาสามปี พ.ศ. 2549-2551. (อัดสำเนา).

2. ภาษาอังกฤษ

- Cohen . John M.and Uphoff. Norman T. **Participation' s place in Rural Development :**
Seekina Clarity Through Specificity, New York : world Development , 1980.
- Maslow. Abraham M , **Motivation and personality.** New York : Harper and Row , 1954.
- United Nations. Development of International F. conomic and Social Affairs. **Popular
Participation as Strategy for Promotion Community Level Action and
Development.** New York : United Nation , 1981.
- World Health Organization. **Global Strategy of Health for all by the year 2000.**
Geneva : Health for all Series No 3, 1981.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
หนังสือขอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. นายอุทิศ ชูช่วย

การศึกษา

ปริญญาโท คณะรัฐประศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์ (นิด้า)

ตำแหน่งปัจจุบัน

นายกเทศมนตรีนครสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2. นายวิชากร บัวหอม

การศึกษา

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตำแหน่งปัจจุบัน

ปลัดเทศบาลนครสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

3. นายค่านวม นवलสนอง

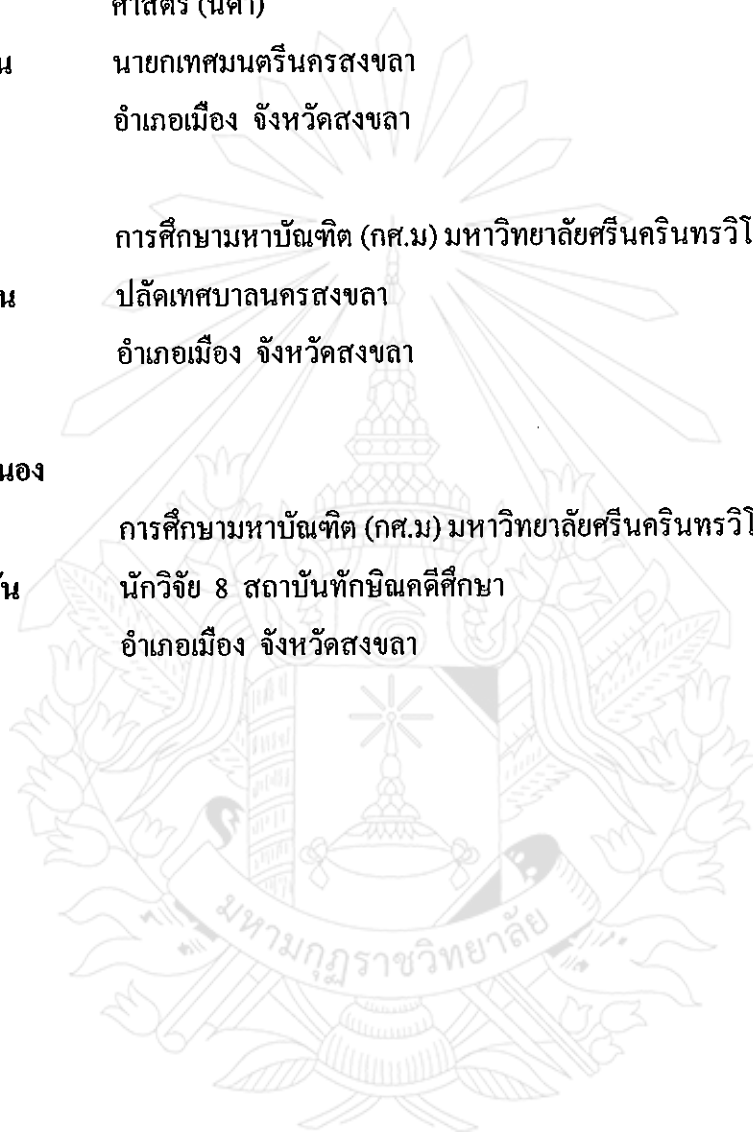
การศึกษา

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตำแหน่งปัจจุบัน

นักวิจัย 8 สถาบันทักษิณคดีศึกษา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๒) / ๑๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา
 วัดมัทธมิมาวาสวรวิหาร ถนนไทรบุรี ตำบลบ่อขง
 อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายอุทิศ ชูช่วย นายกเทศมนตรีนครสงขลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
 ๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายพิทักษ์ ทองสุกใส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมี ผศ.ดร.ประยูร เทพนวล เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา และ ผศ.เดือน พรหมเมศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ทางมหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า นายอุทิศ ชูช่วย เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ในทางด้านดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ตรวจสอบโครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วยและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูนิพัทธ์สมาจาร(คร.))

หัวหน้าศูนย์การศึกษาสงขลา

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๒) / ๑๓๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา
 วัดมัทธิมาวาสวรวิหาร ถนนไทรบุรี ตำบลบ่อยาง
 อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายวิชากร บัวหอม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายพิทักษ์ ทองสุกใส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมี ศศ.ดร.ประยูร เทพนวล เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา และ ศศ.เดือน พรหมเมศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ทางมหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า นายวิชากร บัวหอม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ในทางด้านรัฐศาสตร์เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาขา ตรวจสอบโครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วยและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูนิพิฐฐ์สมาจาร(ดร.))

หัวหน้าศูนย์การศึกษาสงขลา

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๒) / ๑๓๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา
 วัดมัทธมนาวาสวรวิหาร ถนนไทรบุรี ตำบลบ่อทราย
 อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายค่านวม นวลสนอง นักวิจัยชำนาญการ ๘ สถาบันทักษิณคดีศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
 ๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายพิทักษ์ ทองสุกใส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตร์ มหามบัณฑิต
 สาขารัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช
 ศูนย์การศึกษาสงขลา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมี
 ศศ.ดร.ประยูร เทพนวล เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา และ ศศ.เดือน พรหมเมศ เป็นอาจารย์
 ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย
 เรียบร้อยแล้ว

ทางมหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า นายค่านวม นวลสนอง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ
 ประสบการณ์ ในทางด้านภาษาเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษา ตรวจสอบ
 โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
 และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วยและขอขอบคุณเป็น
 อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูนิพนธ์สมาจาร(ดร.))

หัวหน้าศูนย์การศึกษาสงขลา

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศร ๖๐๑๔(๒.๒)/๑๔๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา

วัดมณีมาวาสวรวิหาร ถ.โทรपुरี ตำบลบ่อขง

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำสารนิพนธ์

เจริญพร นายกเทศมนตรีนครสงขลา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา ขอรับรองว่า นายพิทักษ์ ทองสุกใส เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๑ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา

นายพิทักษ์ ทองสุกใส กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำสารนิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (THE PARTICIPATION OF THE PEOPLE IN PROJECTS OF LOCAL DEVELOPMENT OF NAKORNSONGKHLA MUNICIPALITY ADMINISTRATION)

โดยมี ผศ.ดร.ประยูร เทพนวด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ ผศ.เดือน พรหมเมศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

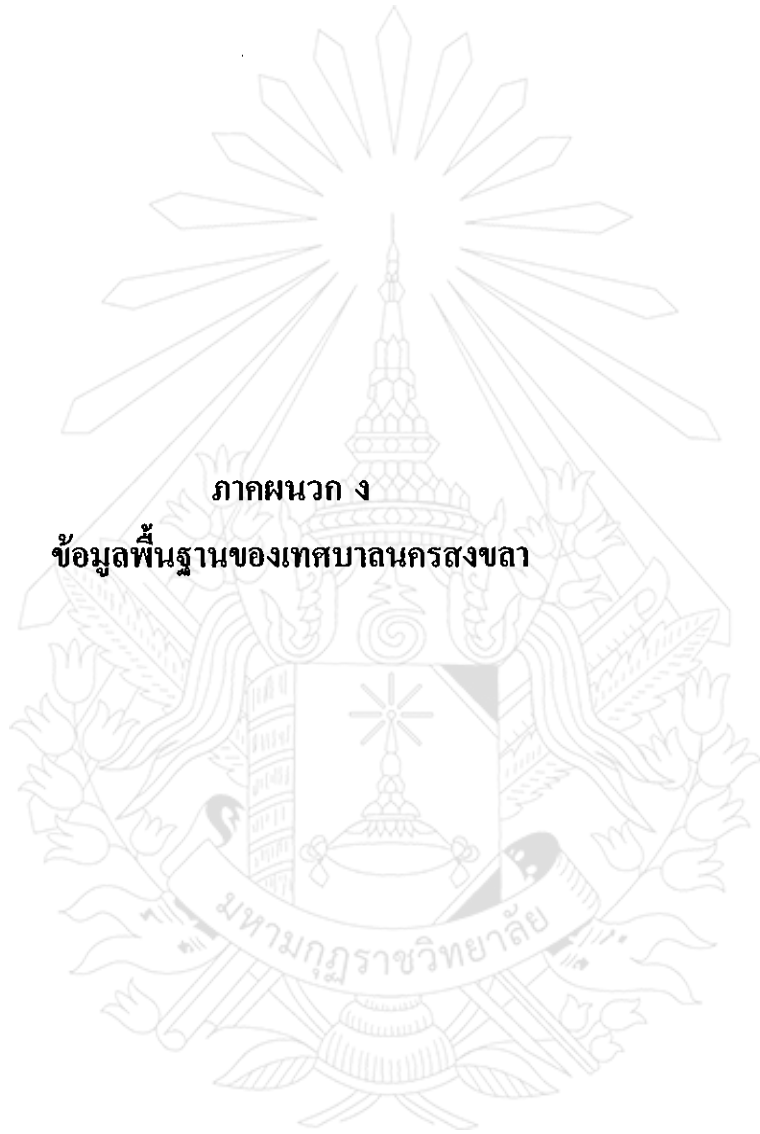
สิ่งที่ นายพิทักษ์ ทองสุกใส โกร้ขอกความอนุเคราะห์ คือ ให้ประชาชนในเขตการปกครองของท่าน ทำการตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่ นายพิทักษ์ ทองสุกใส ด้วยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูนิพัทธ์สมาจาร(คร.))

หัวหน้าศูนย์การศึกษาสงขลา

ภาคผนวก ง

ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครสงขลา

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครสงขลา

สมัยโบราณสงขลาเป็นชุมชนประมงบนคาบสมุทรสทิงพระ ต่อมาพ่อค้าชาวตะวันตกใช้เป็นท่าเรือสินค้า ชุมชนจึงขยายตัวเป็นเมืองท่าสำคัญปรากฏชื่อในแผนที่เก่าของชาวตะวันตกว่า “Singora” เจ้าเมืองสงขลายุคแรกเป็นชาวมุสลิม

สมัยกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ส่งกองทัพมาปราบทำลายเมืองอย่างราบคาบ จึงมีการย้ายเมืองไปอยู่ที่แหลมสน (ปัจจุบันอยู่บ้านบ่อเตย อำเภอสิงหนคร) เจ้าเมืองเป็นชาวพื้นเมืองบ้าง ชาวจีนบ้าง ตามยุคตามสมัย สมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์เมืองสงขลา มีฐานะเป็นประเทศราชของอาณาจักรสยาม ซึ่งทรงให้สร้างเมืองใหญ่ที่ฝั่งตำบลบ่อยาง ใช้เวลาสร้างเมืองถึง 10 ปี และรัชกาลที่ 4 ทรงเสด็จมาพำนักถึง 2 ครั้ง พ.ศ. 2439 สงขลาเป็นที่ว่าการมณฑลนครศรีธรรมราช และ พ.ศ. 2463 สถาปนาเป็นสุขาภิบาลเมืองสงขลา พ.ศ. 2478 ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองสงขลา และ พ.ศ. 2542 มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลเมืองสงขลาเป็นเทศบาลนครสงขลา (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอน 110 ก. วันที่ 10 พฤศจิกายน 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 2542)

สงขลาจึงเป็นเมืองประวัติศาสตร์และศูนย์รวมของวัฒนธรรมทั้ง ไทย-จีน-มุสลิมและฝรั่ง ทั้งยังเป็นจุดยกพลขึ้นบกของกองทัพญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

สภาพทั่วไป

ที่ตั้ง อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ่อยางทั้งหมด มีลักษณะเป็นแหลมอยู่ระหว่างทะเลสาบสงขลา กับฝั่งทะเลหลวง (อ่าวไทย) พื้นที่ 9.27 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 5,739.75 ไร่ ตั้งอยู่ ณ เส้นรุ้งที่ 7 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 องศาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดิน 950 กิโลเมตร และทางทะเลประมาณ 725 กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดใกล้เคียงประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ดังนี้

- ระยะทางจากเมืองสงขลาถึงจังหวัดปัตตานี ทางหลวงแผ่นดิน 99 กิโลเมตร
- ระยะทางจากเมืองสงขลาถึงจังหวัดยะลา ทางหลวงแผ่นดิน 128 กิโลเมตร
- ระยะทางจากเมืองสงขลาถึงจังหวัดสตูล ทางหลวงแผ่นดิน 125 กิโลเมตร
- ระยะทางจากเมืองสงขลาถึงจังหวัดพัทลุง ทางหลวงแผ่นดิน 121 กิโลเมตร
- ระยะทางจากเมืองสงขลาถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช ทางหลวงแผ่นดิน 161 กิโลเมตร
- ระยะทางจากกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย 480 กิโลเมตร
- ระยะทางจากประเทศสิงคโปร์ ประมาณ 718 กิโลเมตร (ที่มา : แขวงการทางสงขลา)

อาณาเขต

เทศบาลนครสงขลามีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตอำเภอสิงหนคร
- ทิศใต้ ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอไทย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับทะเลสาบสงขลา

ลักษณะภูมิประเทศ

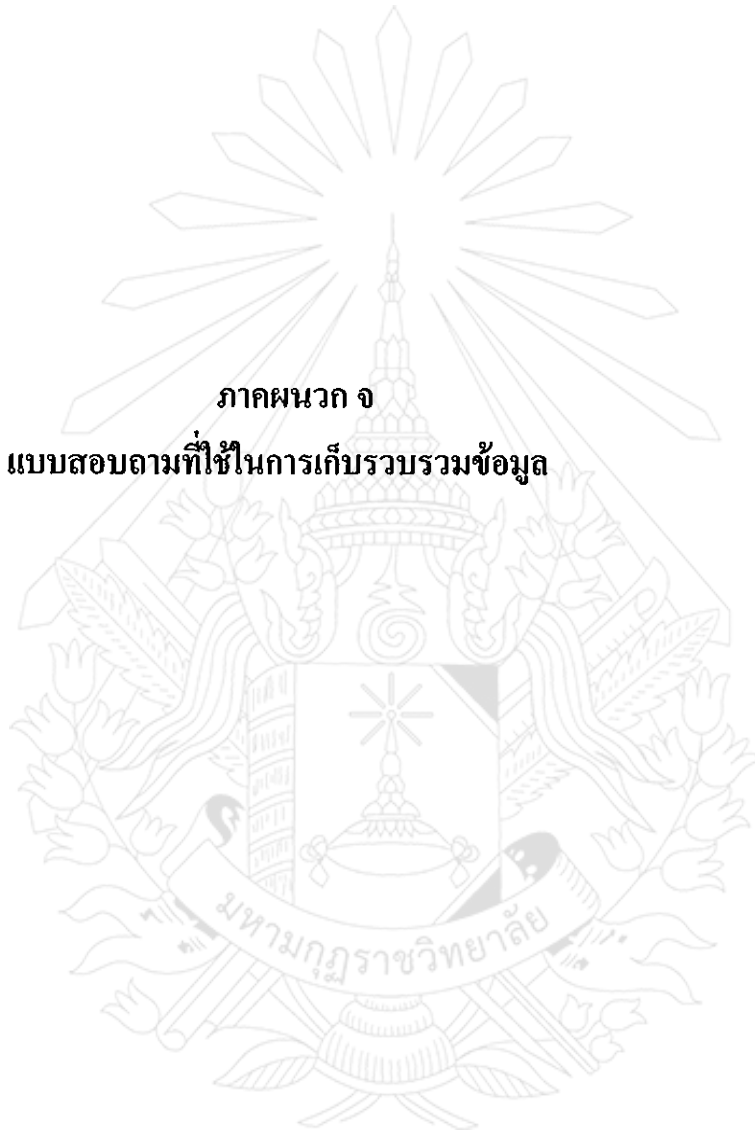
พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบชายฝั่งทะเล มีลักษณะเอียงลาดจากฝั่งทะเลหลวงไปทางด้านทะเลสาบ รูปร่างของพื้นที่มีลักษณะเป็นแหลมแคบยาวตามแนวทิศใต้สู่ทิศเหนือลงสู่ทะเล ระหว่างทะเลสาบสงขลาทางด้านตะวันตกและทะเลอ่าวไทย ทางด้านตะวันออกมีคลองลำโรงไหลตามแนวทิศตะวันออกสู่ตะวันตก เชื่อมระหว่างอ่าวไทยและทะเลสาบสงขลา ความยาว 5.27 กิโลเมตร มีชายหาดที่สวยงาม หาดทรายขาวสะอาด จากหาดแก้วเสด็จ ชลาทัศน์ สมิหลา แหลมสนอ่อน ความยาวประมาณ 8 กิโลเมตร ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย 4 เมตร ระดับน้ำใต้ดินลึกจากผิวดินประมาณ 1-3 เมตร ด้านริมฝั่งทะเลสาบเหมาะแก่การจอดเรือ เพราะคลื่นลมสงบ ชาวฝั่งไม่ลาดชัน ภายในเขตเทศบาลมีภูเขาเล็ก ๆ ทางด้านเหนือจำนวน 2 ลูก คือ เขาน้อยและเขาดังกวน ยอดเขาสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 60 และ 80 เมตร ตามลำดับ มีคลองระบายน้ำจำนวน 2 สาย ได้แก่ คลองขวาง ความยาวประมาณ 1.4 กิโลเมตร และคลองลำโรง ความยาวประมาณ 5.27 กิโลเมตร

ประชากร

ประชากรในเขตเทศบาลนครสงขลา มีจำนวน 76,762 คน ชาย 36,795 คน หญิง 39,957 คน จำนวนบ้าน 23,985 หลัง จำนวนครัวเรือน 18,509 ครัวเรือน บ้านชั่วคราว 2,324 หลัง ความหนาแน่นเฉลี่ย 8,739 คน/ตร.กม. จำนวนประชากรเฉลี่ย 4 คน/หลังคาเรือน

จำนวนราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 53,556 คน ผู้ชาย 24,857 คน ผู้หญิง 28,699 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 20 เมษายน 2548)

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

.....

คำชี้แจง เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา และอาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น ผู้ศึกษาใคร่ขอความกรุณา จากท่านผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งข้อมูลจากแบบ สอบถามทั้งหมดผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ ดังนั้นการตอบแบบสอบถามจะไม่ กระทบกระเทือนต่อท่านและหน่วยงานแต่อย่างใด

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้

ด้วยความเคารพ

(นายพิทักษ์ ทองสุกใส)

นักศึกษาหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

(รัฐศาสตร์การปกครอง)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

.....

คำชี้แจง ในการใช้แบบสอบถาม

1. แบบสอบถามในชุดนี้มี 3 ตอน คือ

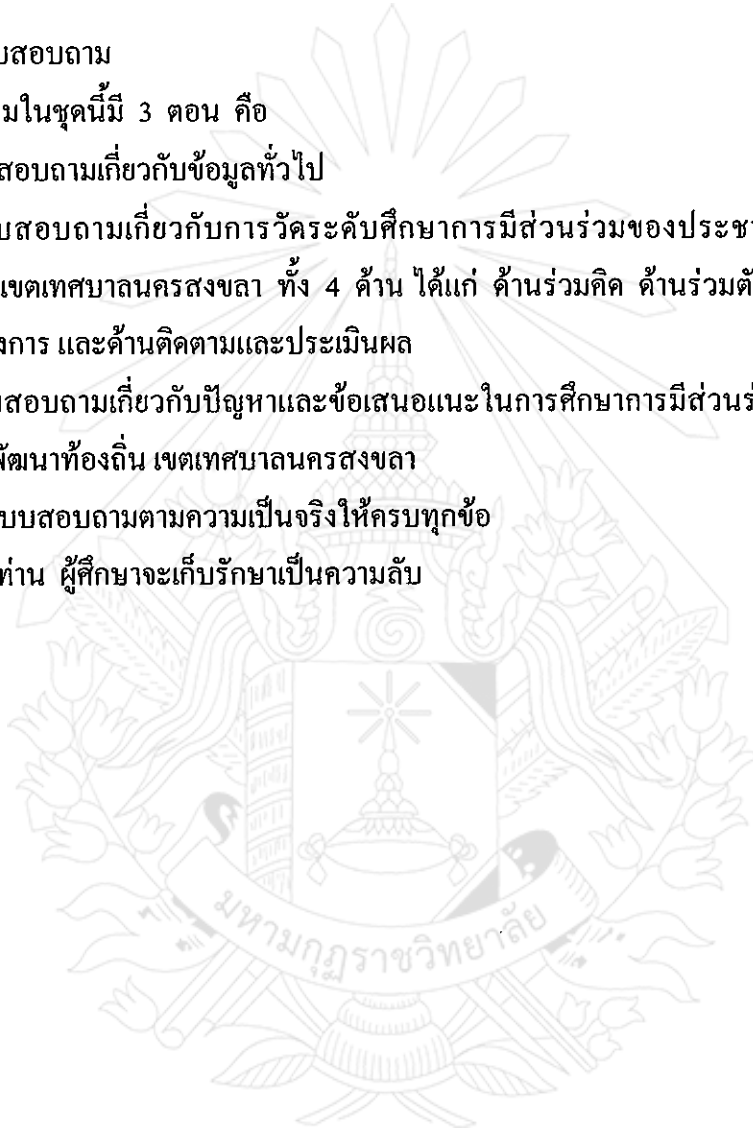
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ และด้านติดตามและประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา

2. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ

3. คำตอบของท่าน ผู้ศึกษาจะเก็บรักษาเป็นความลับ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

1. () ชาย

2. () หญิง

2. อายุ

1. () 21-40 ปี

2. () 41-60 ปี

3. () 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1. () ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2. () อนุปริญญา หรือ ปวศ.

3. () ปริญญาตรีและสูงกว่า

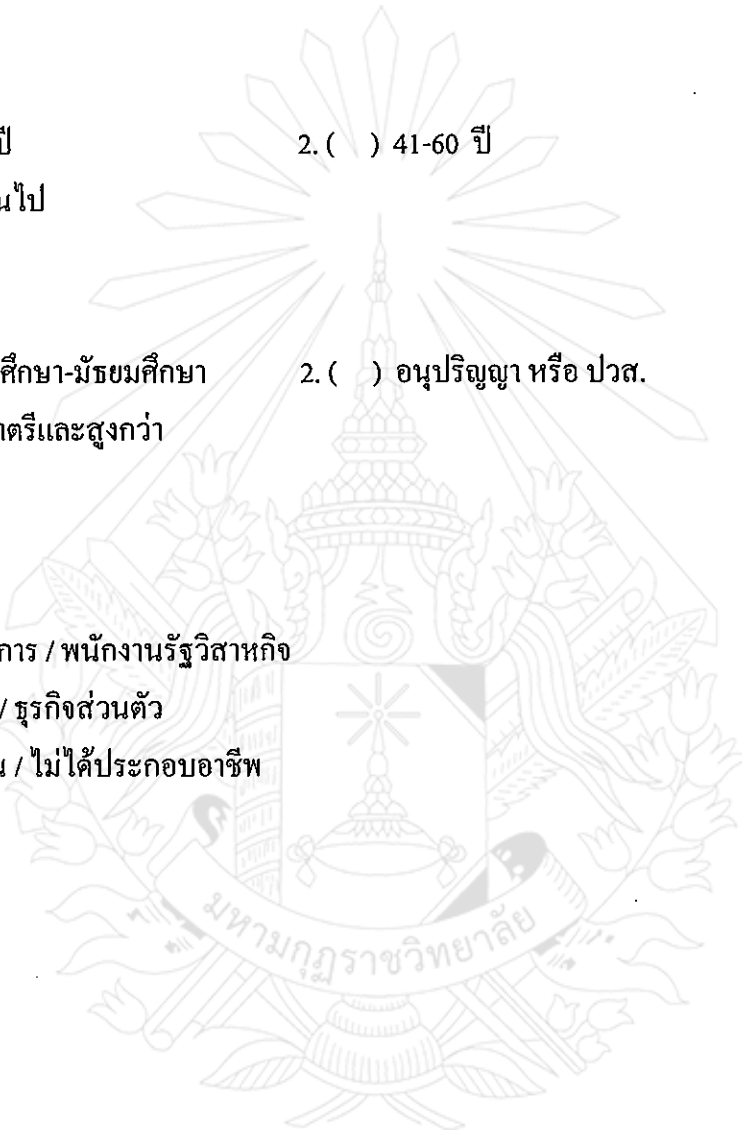
4. อาชีพ

1. () ประมง

2. () รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

3. () ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

4. () แม่บ้าน / ไม่ได้ประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดระดับของการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องขวามือเพียงคำตอบเดียวตามความเห็นของท่านที่มีต่อข้อความต่างๆ ในแบบสอบถาม โดยพิจารณาระดับความคิดเห็นตามระดับคะแนน ดังนี้

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา	ระดับการมีส่วนร่วม					
	5	4	3	2	1	
ก. การมีส่วนร่วมด้านร่วมคิด						
1. ร่วมเสนอปัญหาความเดือดร้อนของท่านหรือของชุมชน ต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน						() I1
2. เสนอโครงการที่เป็นประโยชน์หรือสามารถแก้ปัญหาของชุมชน						() I2
3. ร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน						() I3
4. ร่วมคิดเรื่องการบริหารจัดการโครงการที่จัดทำในชุมชน						() I4
5. ร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นกับผู้บริหารเทศบาลนครสงขลาและคณะกรรมการชุมชน						() I5
6. ร่วมประชุมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการชุมชนถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น						() I6
7. ร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาท้องถิ่น						() I7

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนา ท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
ก. การมีส่วนร่วมด้านร่วมคิด					
8. ร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจาก การดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น					() I8
9. ร่วมคิดวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้กับชาวบ้านเกี่ยวกับ โครงการพัฒนาท้องถิ่นที่ได้รับการแนะนำจาก คณะกรรมการชุมชน					() I9
10. ได้พูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการ จัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น					() I10
11. ร่วมคิดวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการ พัฒนาท้องถิ่น					() I11
ข. การมีส่วนร่วมด้านร่วมตัดสินใจ					
12. ร่วมประชุมพิจารณาตัดสินใจในการวางแผน โครงการพัฒนาท้องถิ่น					() D1
13. ร่วมตัดสินใจในการเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่น					() D2
14. ร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการ พัฒนาท้องถิ่น					() D3
15. ร่วมตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชน เพื่อแก้ไข ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น					() D4
16. ร่วมพิจารณาตัดสินใจในการจัดทำโครงการพัฒนา ท้องถิ่น กับชาวบ้านและคณะกรรมการชุมชน					() D5
17. ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนใน การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับ โครงการพัฒนาท้องถิ่น					() D6
18. ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อ จัดทำสาธารณประโยชน์ในชุมชน เช่น ซ่อมท่อ สร้างถนน ถูคลอง และปลูกต้นไม้ เป็นต้น					() D7

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนา ท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา	ระดับการมีส่วนร่วม					
	5	4	3	2	1	
19. ร่วมพิจารณาตัดสินใจกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อ ฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชนและ ชาวบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม						() D8
20. ร่วมตัดสินใจในการเลือกวิธีการติดตามผลและ ประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น						() D9
21. ร่วมประชุมชี้แจงฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตาม โครงการพัฒนาท้องถิ่น						() P1
22. ร่วมประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น						() P2
ค. การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามโครงการ						
23. ร่วมปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น						() P3
24. ร่วมออกแรงโดยการรับจ้างทำงานในโครงการ พัฒนาท้องถิ่น						() P4
25. ร่วมออกเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ให้การดำเนิน โครงการพัฒนาท้องถิ่น						() P5
26. ร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกแรง ในลักษณะรับจ้างตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น						() P6
27. ร่วมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวร่วมออกเงิน และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการตามโครงการ พัฒนาท้องถิ่น						() P7
28. ได้เคยชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมกิจกรรมในการ ดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น						() P8
ง. การมีส่วนร่วมด้านร่วมติดตามผลและ ประเมินผล						
29. ร่วมวางแผนในการติดตามและประเมินผลตาม โครงการพัฒนาท้องถิ่น						() E1

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนา ท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา	ระดับการมีส่วนร่วม					
	5	4	3	2	1	
30. ร่วมติดตามสังเกตการทำงานของผู้รับจ้างทำงานใน โครงการพัฒนาท้องถิ่น						() E2
31. ร่วมเผยแพร่การปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนา ท้องถิ่น						() E3
32. ร่วมดูแลรักษาสาธารณสมบัติที่ประชาชนร่วมกัน สร้างขึ้น						() E4
33. ร่วมติดตามผลและประเมินผลโครงการพัฒนา ท้องถิ่น						() E5
34. ร่วมสรุปผลการติดตามผลและประเมินผลใน โครงการพัฒนาท้องถิ่น						() E6
35. ร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการ ประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่น						() E7

ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะ

การเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ท่านอาจจะพบปัญหาต่างๆ โปรดบอกปัญหาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ปัญหา

3.1 ปัญหา

1) ด้านร่วมคิด

.....

2) ด้านร่วมตัดสินใจ

.....

3) ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ

.....

4) ด้านร่วมติดตามผลและประเมินผล

.....

3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา

1) ด้านร่วมคิด

.....

2) ด้านร่วมตัดสินใจ

.....

3) ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ

.....

4) ด้านร่วมติดตามผลและประเมินผล

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบคำถามครบทุกข้อ ถ้าตอบของท่านทั้งหมดนี้
 ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับและนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายพิทักษ์ ทองสุกใส
วัน เดือน ปี เกิด	1 สิงหาคม 2507
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	170/16 ถนนนครนอก ตำบลบ่อ่าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
การศึกษา	
พ.ศ. 2530	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษาวิทยาเขตภาคใต้
พ.ศ. 2534	ปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยครูสงขลา
ตำแหน่ง/สถานที่ทำงานปัจจุบัน	
พ.ศ.2530	นักวิชาการคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ. 2534	นายห้างตะลุง (คณะรุ่งพิทักษ์ สกุลทอง)
พ.ศ. 2542	สมาชิกสภาเทศบาลนครสงขลา 3 สมัย
พ.ศ. 2543	ประธานสภาวัฒนธรรม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) สังกัดเทศบาลนครสงขลา วิทยากรพิเศษพัฒนาบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชน วิทยากรยาเสพติด จังหวัดสงขลา และภาคใต้
พ.ศ. 2544	นายกสมาคมหนังตะลุงเมืองสงขลา
พ.ศ. 2548	นายกสโมสรไลออนส์สงขลา
ปัจจุบัน	สมาชิกสภาเทศบาลนครสงขลา สำนักงานเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา